

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 1551

Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual No. 032873.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

AÑO (Leto) IX. BUENOS AIRES, 7 DE OCTUBRE (OKTOBRA) DE 1938

Núm. (Štev.) 90

NAROČNINA: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2,50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Češkoslovaška se je morala vdati

FRANCIJA IN ANGLIJA STA NA MONAKOVSKI KONFERENCI PRISTALI NA OKUPACIJO SUDSKIH KRAJEV PO NEMČIJI — POLJSKA ZASEDLA TEŠEN VZROKI IN POSLEDICE KAPITULACIJE — PREZIDENT BENEŠ ODSTOPI

Ko smo v zadnjem poročilu o razvoju dogodkov v Evropi izrazili bojazn glede zaključkov monakovske konference glede češkoslovaške republike, si le nismo mislili, da bosta Anglija in Francija sprejeli prav vse Hitlerjeve zahteve, kakor se je v resnici zgodilo. Chamberlain in Daladier, ki sta v Monakovem sedla za zeleno mizo skupno s Hitlerjem in Mussolinijem, sta na poti v Nemčijo

morda res mislila, da bosta dosegla vsaj nekatere olajšave za državo, kateri so Francozi vso povojno dobo, kot zvesti zaveznici, zagotavljali svojo pomoč, popustila pa sta končno prav na vsej črti. Edino na kar je Hitler pristal — in sicer na Mussolinijevo prigovarjanje ter "da pokaže svojo dobro voljo" — je to, da se okupacija sudetskih krajev po nemški vojski izvrši v desetih dneh namesto v enem šamem. Vse druge zahteve sta zastopnika Francije in Anglije sprejela — celo to, da mora Češkoslovaška pustiti nedotaknjena vsa ona velika obrambna dela, ki so jih na prigovarjanje Francije zgradili ob nemški meji in zaradi katerih so se pri Francozih zadolžili za ogromne vsote, ki jih bodo morali odplačevati, dočim bodo utrdbe služile Nemčiji in proti Češkoslovaški. V Monakovem so se sklenili, da se mora tekom treh mesecev rešiti tudi vprašanje poljske in madžarske manjšine. Poljaki, užaljeni, ker niso bili poklicani, da vsaj indirektno sodelujejo pri monakovski konferenci, niso hoteli čakati cele tri mesece, da bi morda šele na intervencijo tujih vlasti dobili nazaj tešenski okraj, marveč so v Prago poslali ultimatum, ki ga je Češkoslovaška sprejela, ter zasedli kraje, kjer žive Poljaki. Sedaj tudi madžarska vlada predlaga Čehom, naj evakuirajo kraje, kjer so naseljeni Ogri; preveč odločno pa si ne upa postavljati svojih zahtev, ker sta jo Jugoslavija in Rumunska opozorili, da bosta takoj intervenirali, če bi madžarska vojska napadla češkoslovaško republiko.

Verjetno pa je, da bodo v Pragi ustregli tudi madžarskim zahtevam. Ko je šla sekira, naj gre še toporišče!

Kaj so pa Čehi mogli storiti, ko jih je Francija popolnoma zapustila ter so radi tega tudi Angleži in Rusi bili razočani, da intervenirajo? Uklonili so se Hitlerjevimi zahtevam, podkrepili s podpisom italijanskega diktatorja ter zastopnikov "velikih zapadnih demokracij". Kar Čehi gotovo še najbolj boli, je dejstvo, da so v Monakovem odločali o usodi nji-

hove države na tako brezobziren, na tako — nediplomatski način, kakor da češkoslovaške vlade sploh ni.

Zapuščeni od svojih "velikih zaveznikov", so se pač morali vdati, če se niso hoteli sami izpostaviti navalu Nemčije, ki bi ga bili mogli zadrževati morda nekoliko tednov — kakor so zmerom računali, ko so bili še prepričani, da jim Francija in Rusija v sili priskočita na pomoč — a morali bi, prepuščeni sami sebi, prej ali slej podleči, kar bi pomenilo konec sleherne samostojnosti, za katero so toliko žrtvovali.

Z bridkostjo v srcu, ki jo je povečala zavest, da so jih Francozi izdali, so sprejeli diktat iz Monakovega in ultimatum iz Varšave. Nemške čete korakajo v češkoslovaško ozemlje in v nedeljo bo dovršena okupacija vseh onih krajev, kjer živi vsaj 51 od sto Nemcev. V mnogih drugih okrajih se bo tekom prihodnjega meseca vršilo ljudsko glasovanje, ki bo odločilo o nadaljnji pripadnosti znatnega števila občin.

Odločitev monakovske konference pomeni sicer začasno odstranitev vojne nevarnosti, pomeni pa obenem veliko fašistično zmago, iz katere bosta tako Hitler kakor Mussolini črpala novo samozavest in nove apetite.

Kdor je preživel veliko vojno, ki je trajala od 1914. do 1918. leta, prav dobro ve, kaj vojna pomeni, in si je radi tega ne želi. Vojna je uničevanje, ki nikomur nič dobrega ne prinese. Kadar pa, kakor se zadnje čase razvijajo stvari v Evropi, se mnogi vprašujejo: ali ni morda še hujše zlo nego vojna ono nasilje, ki se v mednarodnih odnosih bolj in bolj uveljavlja? Ali bi ne bilo boljše, da se enkrat sile pravice in svobode spopadejo s silami krivice in nasilja ter se končno iztrebi zlo, ki je v Evropi poglaval tako globoke korenine?

S takšnimi mislimi so se gotovo ukvarjali tudi Angleži v zadnjih tednih. Sam miroljubni Chamberlain je tik pred monakovsko konferenco dejal, da se Velika Britanija ne bi nikoli mogla pogovati v vojno zaradi "male in skoro nepoznane države", pač pa da bi se borila proti nasilju, ki bi ga ena država hotela izvajati na evropskem kontinentu v škodo drugih držav. Tak slučaj je bil dan glede Češkoslovaške, pa vendar ni Anglija intervenirala.

Zakaj?

Iz samega strahu — odgovarjajo nekateri. Strah je brez dvoma imel v vsej tej zadevi odločilno vlogo, vendar pa si ni mogoče misliti, da sta se Anglija in Francija bali — Nemčije. V slučaju vojne bi bila Italija najbrž le ostala nevtralna — pravijo da sta bila Viktor Emanuel in maršal Badoglio odločno proti mobilizaciji ter da je kralj celo zagrozil z abdikacijo — Francija in Anglija pa sta mogli računati na pomoč Rusije, Češkoslovaške in Male antante ter na oporo vsega svetovnega javnega mnenja.

Vključ vsemu temu sta pariška in londonska vlada raje popustili napram Hitlerju. Ko sta to storili, sta se prav gotovo zavedali, da stroške tega miru — ali premirja — ne bo plačala samo Češkoslovaška. Kapitullacija pred Hitlerjem pomeni hud udarec prestižu Velike Britanije in razni poslanci in lordi v londonskem parlamentu govorijo o narodni sramoti. Za imperij, ki sloni predvsem na prestižu, takšna kapitulacija ni šala. Še mnogo večjo škodo pa pomeni monakovski dogovor za interese Francije, Nemčije, ki bo vključil Hitlerjevimi nasprotnim zagotovitvami, prej ali slej hotela poravnati stare

Predsednik Češkoslovaške republike Dr. Edvard Beneš, ki je te dni odstopil

račune s sosedom onstran Rena, se je močno ojačila — šteje svojih 80 milijonov prebivalcev — in njen vpliv se bo močno razširil po Evropi, tako v političnem kakor v gospodarskem oziru. Francija pa je izgubila takorekoč vse zaveznike, na katerih pomoč je smela računati doslej. Češkoslovaška bo primorana urediti svoje odnose z Nemčijo, ker po vsem onem, kar se je zgodilo, ne more vztrajati na dosedanji poti. Za preokret prave zunanje politike je bilo potrebno, da je predsednik Beneš, dosedanji prepričan zagovornik prijateljstva s Francijo, odstopil, kar je v sredo storil, in tudi vodstvo zunanjih zadev je v reorganizirani praški vladi prevzel Slovák, ki velja za prijatelja Nemčije; Chvalkovsky. Na rusko pomoč Francija ne more več računati s preveliko gotovostjo. Rusi ne bodo kar tako pozirli grenkega dejstva, da sta Daladier in Chamberlain brez Litvinova sedla k mizi podpisovati usodo Češkoslovaške. Anglija je z Nemčijo dala izjavo, da se njuni državi ne bosta nikoli več spopadli. Kdo pa tedaj pravzaprav še ostane na strani Francije?

Res je sicer, da je neki skrajni desničar dejal v francoskem parlamentu, da rabi Francija za svojo zunanjo politiko še kaj drugega poleg palače, v kateri ima zunanje ministrstvo svoj sedež, s čimer je pač hotel povedati, da sedanja francoska diplomacija, po njegovem mnenju, ni kos nalogam, pred katerimi stoji. Nikakor pa si ne moremo misliti, da možje, ki vodijo francosko politiko, niso vedeli, kaj in koliko bodo plačali za preprečitev vojne.

Če so se torej skupno z Anglijo odločili za bridke žrtve, so morali biti razlogi gotovo zelo težki.

In kakšni so bili ti razlogi?

Morda se varamo, ampak vse kaže, da sta se Anglija in Francija zbalu ruske intervencije v Evropi. Če bi bila izbruhnila vojna, bi Rusija po pogodbi intervenirala. Poslala bi svojo ogromno vojsko preko Rumunske in morda preko Poljske v osrčje Evrope, poslala pa bi najbrž tudi svoje agitatorje. Vrata Evrope bi se bila na stečaj odprla marksistični propagandi, ki bi v kombinaciji z rdečo vojsko mogla brez posebnih težav zanetiti revolucijo v celi vrsti evropskih držav in morda tudi v vsej Evropi.

To je bil po vsej priliki oni strah, ki je povzročil, da sta Chamberlain in Daladier popustila pred Hitlerjem, ki je v Monakovem igral vse za vse.

V tem pa je tudi nevarnost, da bosta Francija in Anglija morali še dalje popuščati pred novimi zahtevami fašizma.

Edina rešitev iz sedanje situacije je za Anglijo in Francijo veliko oboževanje, ki bo moglo vsaj krotiti apetit Nemčije in Italije.

Zadnji dogodki in Slovani

Čisto razumljivo je, da so se naši izseljenci zelo zanimali za politične dogodke, ki so se odigrali prejšni teden s filmsko naglico v Evropi.

Do vojne res ni prišlo, kot je bilo predvidevati, a da bodo zaveznice Češkoslovaške na tak nedostojen način prisilile kapitulirati Češkoslovaško, tudi ni nihče pričakoval.

Če bi Francija, Anglija in Rusija, kot je zadnja tudi hotela, res imele namen nastopiti z orožjem proti nemškemu izzivanju, bi se Nemčija prav gotovo ne vrgla proti vsem, a zgleda, da je Hitler dobro vedel, da se to ne bo zgodilo, zato je dosegel kar je hotel. Nihče z najbolj povprečno politično izobrazbo ne more verjeti, da sta Francija in Anglija v resnici preprečili vojno v Evropi. Saj se sedaj še bolj oborožujejo nego prej! Pač pa vsakdo razume, da sta se sedaj Francija in Anglija znatno približali fašističnemu bloku, Nemčiji in Italiji.

V Angliji se vršijo ta čas velike debate med vlado in opozicijo. A po toči zvoniti je vsekakor pozno. Najpomembnejši nasprotniki sedanje vladne politike so nastopili proti vladi kot George, Churchill, Eden, Attlee in drugi; dva najpomembnejša ministra, mornarice in notranji, sta tudi nastopila proti vladi in prvi je celo odstopil. Zgleda, da je opozicija zelo močna, ki lahko povzroči celo vladno krizo.

Prav v nič manjših skripeh ni francoska vlada. Vsled pritiska opozicije in nezadovoljstva ljudstva v splošnem so poverili ministrskemu predsedniku Daladieru diktatorski mandat za nedoločen čas. Poslanska zbornica je sicer odobrila zunanjo politiko francoske vlade, a je bilo razpoloženje zelo mrzlo, kar pomeni, da premišlujejo, kako bo za v bodoče.

Mnogi časopisni poročevalci so mnenja, da sta Francija in Anglija zelo mnogo izgubili na prestižu ne le pri svojem ljudstvu marveč tudi v zamejstvu, posebno pri svojih zaveznikih, Rusiji, Jugoslaviji, Romuniji in Turčiji. Katera država se še more zanesti na zavezniške pogodbe s Francijo in Anglijo? Kot sta v ugodnem trenutku pustili na cedilu Češkoslovaško, tako bi pustili katerokoli drugo zaveznico.

Največja ruska dnevnika "Pravda" in "Izvestija" sta silno napadla Francijo in Anglijo. V Nemčiji in Italiji so zelo veseli, da je vendar enkrat do tega prišlo, kar sta obe fašistični državi že dolgo želeli in tudi na tem ustrajno delali. Do diplomatskega preloma med Francijo, Anglijo in Rusijo še ni prišlo, vendar je izjavila Rusija, da če bosta Francija in Anglija sledili politiki, začetni v Monakovem, da bo do tega brez drugega prišlo.

Vse pa zgleda, da sta se sedanji francoski in angleški vladi odločili za tesnejšo sodelovanje z Nemčijo in Italijo. Vprašanje je, kot smo v začetku povedali, koliko zaslonbe ima v ljudstvu opozicija, toliko angleška kot francoska, ki bi utegnla povročiti padec vlade ter preokreniti zunanjo politiko. Če pa do tega ne pride, tedaj se bo fašizem v Evropi silno ojačil ter diktiral svojo osvojevalno gospodarsko in politično politiko.

Proti komu?

V prvi vrsti proti Slovanom in proti vsem, ki nimajo dovolj obrambne moči.

Že sedaj vidimo, kaj so napravili s Češkoslovaško, ki je bila najizrazitejša demokratična republika v sreju Evrope, ideal velikega Slovana Masaryka. Naj takoj povemo, da odce-

Obletnica smrti kralja Aleksandra I.

V nedeljo 9. oktobra bodo štiri leta, odkar se je po vsem svetu raznesla vest, da je v Marseju, na poti v Pariz, kamor je bil šel z namenom, da brani življenjske interese našega naroda, izgubil življenje viteški kralj Aleksander I., zadet od krogel, ki jih je sprožila roka zločinca, kupljene ga po neprijateljih Jugoslavije.

Z bridkimi občutki se spominjamo te tragične obletnice tudi mi v izseljeništvu, in še posebej izseljenci iz Primorske, katero je pokojni vladar ljubil tako in še bolj kakor ostale dele prekrasne dežele, kjer žive Jugoslavlani.

Marsejski zločin jepomenil težko zgubo za ves naš narod, vplival pa je najbrž tudi na razvoj dogodkov v Evropi sploh. V današnjih priklakah, ki vladajo na evropskem kontinentu, se mnogi vprašujejo, ali bi se ne bili dogodki drugače razvijali, ko bi bil kralj-diplomat še živ in zdrav.

V tolažbo ob taki žalostni obletnici nam je dejstvo, da se naklepi sovražnikov našega naroda, skovani na podlagi marsejskega atentata, niso izvršili in da se ne bodo nikoli, če bomo v slogi delali za skupni napredek vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Obljuba, da si bomo vsak po svoji moči prizadevali delati tako, da se naša narodna država ohrani krepka in zdrava, je najboljša komemoracija spomina kralja-zedinitelja, kateremu je v zgodovini našega naroda zagotovljena večna slava.

Argentinske vesti

KOMEMORACIJA TRAGIČNE SMRTI KRALJA ALEKSANDRA I.

V nedeljo 9. oktobra, ob 5 uri popoldne se bo vršila na Dock Sudu, ulica Viena 1484, Komemoracija tragične smrti viteškega kralja Aleksandra I.

ČLAN KVARTETA "JADRAN" V BOLNIŠNICI

Član pevskega kvarteta "Jadran, Tomislav Milostić, katerega tudi naša slovenska kolonija dobro pozna, ker je že večkrat na naših prireditvah sodeloval, je obolel. S prva se je nahajal v bolnišnici Durand, sedaj pa je bil odpravljen v bolnišnico Rawson, dvorana 2, postelja 32, kjer se ga lahko obišče od 3 do 4 popoldne.

FRANC ARČON UMRL

V Sao Paulo v Brazilu je dne 19. septembra t. l. za vedno zatisnil oči g. Franc Arčon, doma iz Renč pri Gorici, star 59 let. Naslednji dan so ga ob veliki udeležbi sovaščanov in drugih rojakov pokopali na tukajšnje pokopališče. Predno so dvignili krsto na njegovem domu in potem na pokopališču so mu prijatelji za-

pitev sudetskih Nemcev, ni nobena velika škoda za Čehoslovako, marveč fašistična namera, ki je, da se mora Čehoslovaka popolnoma podvreči njihovu političnemu in gospodarskemu vplivu ter ločiti od zveze z Rusijo. Nemčija je že pred vojno delala s pomočjo Avstrije, da je držala zapadne Slovence v neslogi in deloma tudi, kot je vsem znano, za svoje suženjske podložnike. Prav isto politiko zasleduje tudi sedanja Nemčija pa s pomočjo Italije.

Čeprav se je zapadnim Slovanom posrečilo z velikimi žrtvami ustanoviti svoje lastne narodne države in nima, izven Jugoslavije, nobena večje narodne manjšine v tuji državi, so vseeno gospodarsko in tudi politično še zelo odvisne od držav, katerim so bile svoj čas hlapec. In četudi med zapadnimi Slovani: Jugoslavijo, Čehoslovako, Bolgarijo in Poljsko ni in nobenega povoda za nesoglasje, vendar ni med njimi prave sloge, za kar skrbita Nemčija in Italija. Tudi med zapadnimi in severnimi Slovani ni vzroka za nasprotovanje, vendar izven Čehoslovaške nima nobena druga slovanski držav resničnih prijateljskih stikov z Rusijo. In še to, kot smo prej povedali, hočejo za vsako ceno preprečiti. Zadnje čase čitamo, da bosta barikado med Rusijo in zapadno Evropo tvorili Poljska in Madžarska.

Čehoslovski predsednik republike, dr. Beneš je priporočal vsem manjšim državam, naj usodo Čehoslovaške vpoštevajo ter da naj si začnejo misliti za skupen blok vseh manjših držav, kajti le če bodo zunanje skupno nastopale, je zagotovljen obstoj tudi vsake posamezne države. Ta ideja bi bila res edino rešilna in zato priporočljiva. Vendar bi morali Slovani še posebej stremeti za medsebojno zblizanje. V kolikor je nam znano, se na tem tudi zelo veliko dela in bo zato od tega prej ali slej prišlo. Največja ovira temu zblizanju je fašistično naziranje, ki je tudi v slovanskih državah zavestno ali podzavestno vkoreninjeno in religija, ki je ponekod iz svojega pravega poslanstva prešla v politiko.

pelj žalostinko in predno je gruda pokrila njegove zemeljske ostanke je tov. Andrej Mozetič v kratkih besedah obrazložil pokojnikovo življenje ter ga je izročil v slovenski besedi tuji, a dragi brazilski zemlji. Pokojni Franc zapušča žalujočo soprogo in dva sinova, ki sta že poročena ter hčerko, s katerimi poleg uredništva Slovenskega lista tudi piše te vrstice iskreno sočustvuje.

Iskreno sožalje pokojnikovi družini izreka tem potom tudi društvo "Ornus", čigar član in soustanovitelj je pokojni bil.

Naznanjamo vsem znancem in prijateljem tužno vest, da je 19. septembra t. l. preminul v Sao Paulu — Brazilija, v starosti 59 let naš preljubljeni soprogo, oče, tast, brat in ded

Franc Arčon

Pokojnik je bil rodem iz Renč in zapušča tu v Sao Paulu žalujočo: soprogo Pepco, sina Oskarja in Vinkota, hčerko Valerijo, sinah Pepco in Katarino in štiri vnuke, v Ilirski Bistrici pa žalujočega brata Jakoba in svakinjo Marijo.

Naj mu bo lahka tuja zemlja!

Zahvala

Družina umrlega se globoko ginja zahvaljuje vsem Slovincem v Sao Paulu, ki so na tako lep in blag način spremenili k večnemu počitku ljubljenega pokojnika, ter vsem tistim, ki so se udeležili maše zadušnice.

Hvala za tople besede izgovorjene pri odprtem grobu in za mile zvoke nagrobnice, s katero ste se poslovili od njega. Iskrena hvala tudi društvu "Ornus", ki se je skoraj s celotnim članstvom in lepim vencom poslovilo od dolgoletnega člana. Nepozabljeno bo ostalo v naših srcih razumevanje, ki ste ga nam izkazali v teh težkih urah trpljenja in žalosti.

Žalujoča družina Arčon.

DELEGACIJA SOKOLA DOCK SUD — BOCA PRI ČEHOSLOVAŠKEM MINISTRU

Te dni je posetila delegacija Sokola iz Dock Suda, obstoječa iz 8 članov, čehoslovškega ministra gosp. dr. Františka Kadeřabeka ter v imenu Jugoslovanskega sokolstva v Argentini izrazila svojo bol nad težko izgubo, ki je zadela čehoslovški narod ter simpatije katere goji jugoslovanski narod in sokolstvo do bratskega naroda.

Gosp. minister se je ginjen zahvalil delegaciji za izraze bratske solidarnosti ter se s člani dolgo prijazno razgovarjal.

IZ REDNIŠTVA IN UPRAVNIŠTVA

T. K. Chaco. — Misel je lepa, zato smo nekoliko popravljeno vašo pesnitev priobčili. Pišite kaj o tamkajšnjih gospodarskih razmerah, posebnost Slovencev. Pozdrav!

F. K. Peia. Cordoba. — Kot pišete ste tamošnji Slovenci zadovoljni z delom in da ste zdravi, česar tudi nam želite. Hvala! Naročnine ni-

smo dobili! Lansko leto smo bili v Rio Tercero, morda pridemo še kdaj. Pozdrave vsem tamošnjim Slovincem ter obilo sreče!

A. C. Mar del Plata. — Bomo spet pošiljali kot želite. Pozdrav!

A. B. Darregueira. — Izgubljene številke bomo dostavili. Pozdrav!

K. F. B. Blanca. — Naročnine nismo prejeli. Reklamirajte na pošti. Naslov bomo sedaj spremenili. Pozdrav!

A. B. Entre Rios. — Zaostale številke vam bomo po pošti dostavili. Sprejmite naše pozdrave!

F. C. Brasil. — Slike bomo ob priliki vrnili. Sprejmite naše iskrene pozdrave!

J. S. Capital. — Naslov bomo spremenili. Ko se malo privadite streči sitni gospodi, menjajte službo, ker boste lahko več zaslužili. Mnogi primorski Slovenci ne moremo gojiti podobne ideje kot jih lahko vi. Bodočnost jugoslovanskega in sploh slovanskega naroda je na svoji zemlji, ki jo imamo dovolj, in ne v tujini. — Škoda, da me ni bilo doma. Najiskrenejši pozdrav!

S. K. D. "Ornus". — Ker smo dobili že prej poročilo o smrti vašega člana nam ne kaže objavljati dveh. Pozdrav!

KDOR IŠČE DELA

Ta teden je bilo več ponudb za ženske službe, pa se ni nobena priglasila.

Rojaki, če ve kdo za kakšno delo, naj javi nam. In če kdo išče dela, naj vpraša najprej pri nas. Pomagajmo si medsebojno!

Delo dobi poročena kuharica z dobro plačo, hrano in stanovanjem za moža, brez otrok. Istotam tudi sobarica.

OBJAVA KR. POSLANIŠTVA

Charcas 1705 — Bs. Aires
Kr. jugosl. poslaništvo želi izvesti kje se nahajajo in poziva, da se pri njem zglase naslednji naši izseljenci:

Barač Ivan. Zadnji njegov znan naslov je bil: Necochea 1283, Buenos Aires.

Jurčić Djuro. Javil se je 1937 leta iz Bs. Airesa, ulica Cotagaita 1811.

Janković Fabijan iz Sv. Marije. Imenovani se menda nahaja v neki tukajšnji norišnici.

Če bi pa kdo od rojakov vedel za naslov katerega zgoraj imenovanih, je naprosen, da ga javi poslaništvu.

Franc Sežon iz Martinjaka pri Cerknici, srez Logatec. V Argentino se je priselil 1928 leta. Zadnjikrat se je zglasil 1931 leta.

Boncelj Franc iz Dupelj pri Kranju. Dospel je v Argentino 1927 leta. Leta 1932 se je zadnjikrat javil.

Kovačević Franjo. Star je okrog 66 let. V Argentino je prišel leta 1928, pa se od leta 1932 ne javlja več svojem.

KADAR IŠČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji

Sporočam slovenski naselbini, da bom ob priliki 25 letnice moje fotografske obrti, vse preuredil ter razstavil moje delo, kjer se bo lahko vsak prepričal o mojih neprekosljivih izdelkih.

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

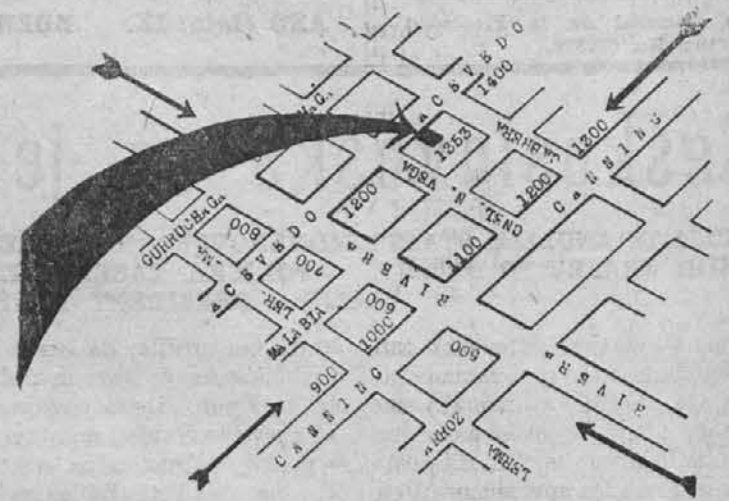
S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

Kje je dvorana?

KJER SE BO VRŠILA PRIREDITEV

PRAKTIČNE ZVEZE IZ VSEH DELOV MESTA DO DVORANE:

Tramvajska zveza po Riveri. — 87 Chacarita-Tetiro, 94 Chacarita-Plaza Mayo, 95 Chacarita-Chacabuco y Moreno, 96, 97, 87.

Omnibusi po Riveri. — Buenos Aires Villa Pueyrredón-Pl. Mayo, 4 Ciudad de Buenos Aires V. Pueyrredón-Chacarita P. Mayo. General eBlgrano Chacarita-Constitución, 87 ki vozi Retiro-Lope de Vega-Palomar.

Colectivos po Riveri. — 13 V. Pueyrredón-Aduana, 15 V. Pueyrredón Chacarita-P. Mayo.

Tramvajska zveza po Canning. — 89 Flores-P. Italia, 87 Chacarita-Retiro.

Omnibusi po Riveri. — Buenos Aires Villa Pueyrredón-Pl Mayo, 4 Chicago-Pl. Italia-Retiro, 12 de Octubre, Puente Alsina-Pl. Italia. Unión Comercial, Flores-Pl. Italia, 89 Honduras-Caballito-Flores-Pl. Italia-Retiro.

Colectivos po Canning. — 23 Lacara-Retiro.

NOVI NAROČNIKI

- St. 171. Vidmar Angela
- " 173. Benčič Lojze
- " 175. Sulič Paulina
- " 177. Pahor Franc
- " 179. Flander Jakob
- " 181. Ščurk Lojze
- " 183. Brenel Juan
- " 185. Cigoj Milena
- " 187. Poravan Ljudmila
- " 189. Kodolja Tomaž
- " 191. Blokar Lojze
- " 193. Pucelj Lojze
- " 195. Paulović Ivan
- " 197. Špelar Anton
- " 199. Turk Rafael
- " 201. Salvador Ema
- " 203. Gleščič Franc
- " 205. Mozetič Ivan
- " 207. Bergine Silvester
- " 209. Zvankovič Štefan
- " 211. Dekleva Karlo
- " 213. Boštjančič Anton
- " 215. Zupančič Feliks
- " 217. Špacapan Maria
- " 219. Kralj Margarita

NAROČNIKE PRIJAVILI

- St. 172. Lakner Franc
- " 174. Švagelj Josip
- " 176. Krševan Fani
- " 178. Brišar Anton
- " 180. Flander Jakob
- " 182. Ščurk Lojze
- " 184. Turin Ludvik
- " 186. Toplihar Edvard
- " 188. Duša Karlo
- " 190. Kodolja Tomaž
- " 192. Piščanc Veronika
- " 194. Adamič Lojze
- " 196. Adamič Lojze
- " 198. Lakner Franc
- " 200. N. N.
- " 202. Salvador Ema
- " 204. Mozetič Anton
- " 206. Mozetič Anton
- " 208. Volarič Andrej
- " 210. Devetak Janko
- " 212. Merkel R.
- " 214. Mozetič Anton
- " 216. N. N.
- " 218. Špacapan Maria
- " 220. Kralj Margarita

Naročniki in naročnice! Pridobite nam vsaj vsak enega novega naročnika. Odločite se, da napravite to še našo obljubo izpolnili ter izplačali ta mesec, ta teden, takoj ob prvi obljubljeni nagrado.

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. CODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specialisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

KROJAČNICA "PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)

Izdelujem moške in ženske obleke. — V zalogi imam za 1938/39 leto tudi vsakovrstnega pomladanskega in poletnega blaga: za moške \$ 55.— za ženske \$ 45.—

Za obilen obisk se priporoča rojakom in rojakinjam

STANISLAV MAURIČ

DONATO ALVAREZ 2059
pol kvadre od Av. San Martin — Bs. Aires

Vesti iz organizacij

Je tako ali ni?

Vedno smo bili mnenja, da med izseljenci ni in ne sme biti nasprotovanja, bodisi ideološkega ali verskega. Slovenski izseljenci smo vsi brez izjeme delavci. Zato med nami ni in ne sme biti razlike.

Se pa še vedno dobijo med nami taki, ki so mnenja, da če ni nasprotovanja, sploh ni napredka, da je pravzaprav pravi napredek ravno v nasprotovanju. Teh misli morajo seveda biti samo ljudje, ki nimajo v bodočnost nobenega določenega vpogleda.

Radi priznamo, da Slovenci kulturno, gospodarsko in politično nismo še dozoreli. Kako neki, saj smo bili vedno le hlapci tujim gospodarjem, vedno podrejeni, bodisi kulturno, gospodarsko ali politično. Vendar se v vseh primerih ne moremo sklicevati na našo podrejeno preteklost, kajti čestokrat si naši ljudje namenoma škodujejo in nasprotujejo iz gole zavisti in škodoželjnosti ter menda že prirojene nesloge. Da je naše mnenje pravilno, nas navaja tudi dejstvo, da dobimo več iskrenosti in vzajemnosti med tistimi ljudmi, ki jih po mnenju "prosvitlencev" ni dosegla "kultura" v tolikšni meri kot njih. Torej koristni nekaterim takozvana "izobrazba" samo zato, da lažje škodujejo svojem bližnjemu!

Kot smo že v začetku povedali, smo izseljenci izključno samo delavci. Zato med nami ne more biti nobene načelne razlike. Vsi se trudimo, da si kolikor mogoče zboljšamo položaj in zagotovimo boljšo bodočnost. Seveda, če pa kdo misli, da oni delavec, ki javno izpoveduje, da ljubi svojo domovino in drugi, da veruje v Boga in tretji, da ne veruje niti v Boga niti v hudiča in da je za delavca ena sama mednarodna domovina, ne more biti sprave, da je med delavci vsled tega kaka bistvena razlika, ki se ne da premestiti, tedaj bo med ljudstvom vedno nasprotovanje, kajti mi ne verujemo, da bodo kdaj vsi ljudje na svetu enako mislili, izvzemši, če se vklonimo fašizmu, kjer kot vidimo v Nemčiji in Italiji, samo eden ali nekaj ljudi misli, vsi drugi so samo slepo orodje. Kot vidimo postane tak narod kot od gospodarja naščuvan pes: daj ga, daj ga. In ko bi enkrat vse sosede ogriželi in morda vse poklali, kaj pa potem? Treba bi bilo pač začeti misliti!

Med delavci ne more biti nobene razredne razlike, četudi bi se delili na prej omenjene ideologije. Vsaka ideja in misel je lepa, če prihaja iz srca in je nesebična. Žalostno je samo, da se čestokrat na čelo lepih idej postavljajo ljudje, ki zato niso najmanj sposobni ali pa iščejo samo osebnih koristi. Kaj takega pa bi se ne moglo nikoli dogajati, če bi bili ljudje, kot smo v začetku rekli, kulturno, gospodarsko in politično zreli.

Kar se tiče kulture je v bistvu in resnici samo ena, če je kultura, če ne pa kultura ni, a moti se kdor misli, da ima morda kultura od koga določene meje. Kultura je brezmejna ter jo imajo ljudje pravico iskati na vse strani. Nekateri trdijo, da imamo danes več kultur in najmanj pa tri: delavsko, kapitalistično in versko. Če morda misli kateri delavec, da je hujškanje proti svojemu sotrpnu kulturno delo, če ni njegovega političnega prepričanja, potem je tak delavec po našem mnenju vse prej kot kulturn. Če kapitalisti gojijo posebno kulturo, da proletarjat spada v nižjo vrsto ljudi, potem to tudi ni kultura. In prav tako, če cerkev, vzemimo katoliška cerkev, blagoslavlja morilna orožja ter vojake, predno jih pošljejo v klanje in smrt, tudi cerkev ne stremi k kulturi, marveč baš nasprotno. A kultura ni tega kriva, če se zlorablja v nekulturne namene.

Tudi o socialnem ali združnem gospodarstvu ima ljudstvo zelo medle pojme. Mnogi so mnenja, da je politična svoboda tudi gospodarska, kar ni nič res. Zato tudi v takozvanih demokratičnih državah ali fašističnih ni velike bistvene razlike, a je v prvih možnost socialnega napredka, do resničnega demokratičnega sistema, če bi se delavstvo hotelo

in znalo organizirati, medtem ko v zadnjih ni nobenega upanja.

Nesteto je vprašanj, za katere bi se morala naša društva in tudi vsak posameznik zanimati, a tega mnogim niti na um ne pride. Pač pa ne pozabijo nobene prilike, da bi ne ščuvali zoper naš list, ki se trudi kolikor more, da bi prišlo v naši naselbini do treznega, kulturnega, gospodarskega in političnega delovanja, ki bi nam vsem samo koristilo.

Rojaki in rojakinje! Oklenite se še trdneje našega lista in naše organizacije "Slovenskega doma", kajti samo v medsebojni strpnosti in razumevanju bomo kaj večjega dosegli.

Prireditve "Slovenskega doma"

V nedeljo dne 9. oktobra se bo vršila napovedana prireditve Slovenskega doma. Ni nam treba povdarjati, da bo ta prireditve zelo skrbno pripravljena in bo nekaj posebnega, kot že dolgo nismo imeli prilike videti v naši naselbini.

Mešan pevski zbor Slovenskega doma šteje čez trideset oseb ter sta oba zbora, mešan in moški, skrbno izvežbana pod vodstvom tov. Trebšeta.

Tudi dramatični odsek je pod režijo Joškota Živec dobro pripravljen, ter bo drama "Veleja" brezdvoma vsem kar najbolj ugajala, o tem smo prepričani.

Ker so ravna na ta dan pred štiri leti v Marselli ubili jugoslovanskega kralja Aleksandra, ki je bil žrtev italijanskega in nemškega fašizma, o čemer smo svojčas in tudi pozneje večkrat obširneje poročali, se bomo ob tej priliki spomnili in počastili spomin tudi te žrtve, kot počastimo spomin vsako leto bazoviških žrtev. Vsi, kot nešteti drugi, so

Vemo, da je velika večina našega izseljenstva naših misli, a ne zamudite nobene prilike, da pritegnete še ostale v naš krog.

NEDELJSKA RADIO - URA

V nedeljo je spet pel zbor Slovenskega doma na Jugoslovanski radiour. Petje tega zbora vsem zelo ugaja, ne le Slovincem, Srbom in Hrvatom, marveč tudi tujcem. Posebno je bila na mestu "Slovan na dan", ki jo je moški zbor dovršeno podal ter je bilo marsikatero oko, kot so nam sporočili mnogi, solzno doma pri svojem aparatu.

V nedeljo pa boste imeli priliko slišati zbor na prireditvi v ul. Acevedo 1353. Pridite vsi v določeni uri in ne zamudite lepe prilike.

postali žrtev sovražnikov Slovenskega naroda. Pri tem je popolnoma postranskega pomena, kaj je bil kdo, kralj, študent ali delavec in tudi ni važno, kakšnega političnega prepričanja je bil vsak posameznik. Važno je, da se je boril in žrtvoval za našo stvar in da je zato moral od sovražnikov našega naroda nasilne smrti umreti.

To se nam je zdelo potrebno pojasniti, da bodo vsi naši izseljenci znali ustvariti pravilno mnenje o organizaciji "Slovenski Dom", ki se bori za resnično kulturno, gospodarsko in politično izobrazbo našega izseljenca.

"Rojaki in rojakinje!

Pridite vsi na to prvo prireditve Slovenskega doma in pripeljite s seboj tudi svoje prijatelje in znance.

Ne smemo pozabiti omeniti, da je bila pesem, ki jo je pel mešan zbor, Noč na Adriji, nagrajena s prvo nagrado.

Torej na svidenje v nedeljo!

"SLOVENSKI DOM"

PROSVETNO, GOSPODARSKO IN PODPORNO DRUŠTVO

Gral. Cesar Diaz 1657

Buenos Aires

V A B I

— NA —

Veliko prireditve

KI SE BO VRŠILA V PROSLAVO 9 OBLETNICE OBSTOJA DRUŠTVA

1929 — 1938

V NEDELJO 9 OKTOBRA

V ARMENSKI DVORANI

V ulici ACEVEDO 1353 tri kvadre od križišča Canning-Rivera

Začetek točno ob 16 uri

Spored:

1. Otvoritev: Godba.
2. Nagovor
3. Skok: "BORI" (Moški zbor)
4. F. Venturini: "KAM" (Moški zbor)
5. V. Vodopivec: "NOČ NA ADRIJI" (Mešan zbor)
6. Drama v treh dejanjih:

"VELEJA"

Spisal Anton Novačan

O SE BE :

Martin Velej, delavec-kočar (35 let)	Joško Živec
Lenta, mlad kmet (29 let)	Stanko Lisjak
Bogatin, bogat vdovec (50 let)	Stanko Rijavec
Peter, njegov mlinar (18 let)	Emil Lozej
Daves, razuzdani starec	Janko Koron
Šiba, drugi razuzdani starec	Franc Cigoj
Veleja Ana, Martinova žena (25 let)	Marija Šonc
Mati, Veleja, Martinova mati (65 let)	Jelica Špacapan

Režija: JOŠKO ŽIVEC

PO KONČANEM SPOREDU BOGAT SREČOLOV, PLES IN PROSTA ZABAVA

SVIRA SLOVENSKI ORKESTER

Vse Slovence iz mesta in okolice vabimo, da se te prireditve udeležijo v obilnem številu

Odbor

IZ BRAZILIJE Kako je s slovenskimi tečaji

Sao Paulo, 17. septembra 1938.

Izjava.

Z ozirom na dopis v reviji "Duhovno Življenje" št. 129 z dne 1. septembra 1938, izhajajoči v Buenos Airesu, izjavljamo spodaj podpisani starši otrok obiskujočih Slovenski tečaj v S. Paulu - Brazilija sledeče:

"Da je navadna laž tukajšnjega poročevalca revije "Duhovno Življenje" glede pouka v tukajšnjem slovenskem tečaju, češ: "Da je tej deci zabranjeno, da bi smela kaj slišati o jugoslovanskem ali krščanskem duhu".

V zadoščenje resnici prilagamo kopje gotovih lekcij, ki se poučujejo v tem slovenskem tečaju in katere so bile podane na prireditvah otrok tega tečaja, iste se tudi nahajajo prepisane kot naloga v šolskih zvezkih ter so vsakemu na vpogled. Da bo slovenska javnost točneje poučena o delovanju tega skromnega tečaja materinske, katerega se skuša že od prvega dne njegovega obstoja obmetovati z neresničnim natelevanjem, naprosamo cenjeno Uredništvo, da bi priobčilo predstojen izjavo in priložene kopje lekcij.

Ker se je z omenjenim dopisom skušalo osramotiti ta edini slov. tečaj v Brazilu pred našo izseljensko in domovinsko javnostjo, je bila poslana ta izjava na sledeča mesta: Kraljevemu Poslanstvu v Buenos Airesu — Uredništvu "Slovenskega lista" — Uredništvu "Duhovnega Življenja" — Konsorciju "Zvončka" — Rafaelovi Družbi v Ljubljano — Uredništvu "Slovenca" — Uredništvu "Jutra".

(Sledijo podpisi staršev.)

Prepiši lepo v zvezek in se nauči!
Razlaga pesmice: "BODI ZDRAVA DOMOVINA"

Kdo je spesnil to pesmico? — To pesmico je spesnil Dr. Jakob Razlag. Kje se nahaja pesnik? — V tujini. Koga pozdravlja iz tujine? — Domovino.

Kako nazivlja on svojo domovino? — Mili slovenski kraj.

Katera je torej naša domovina, oziroma naših staršev? — Slovenska zemlja.

Kaj je in kje se nahaja ta zemlja? — Slovenija je del samostojne države, ki skupno s Hrvaško in Srbijo tvori močno in ugledno državo: JUGOSLAVIJO.

Je vsa Jugoslavija svobodna? — Ne, vsa Jugoslavija ni svobodna. Lakomni tujci so podjarmili gotove dele te države in tako je tudi del naše Slovenske in Hrvaške zemlje, najlepši del, vso solnčno Primorsko podjarmila Italija.

Bomo mi zato pozabili našo narodnost in naš jezik? — Ne, mi bomo vseeno ljubili in spoštovali domovino naših staršev, svobodno ali pa zaslužnjeno, govorili bomo s ponosom jezik naših očetov in pradedov in nikdar ne bomo zatajili njih narodnost.

Kako nazivlja še pesnik svojo domovino? — Prekrasni zemeljski raj.

Jo je on pozabil v tujini med tujim ljudstvom? — Ne, njemu so tujci prijatelji ali bratje ne.

Kaj ji poklanja v dar? — Zvesto srce, ki je ne bo nikdar pozabilo.

Govor, ki ga je imel učenec Slovenskega tečaja v Sao Paulu, ob priliki javnih izpitov, ki se vršijo v navzočnosti občinstva

Staršev sem slovenskih sin iz domačih pokrajin....

Da, otroci smo slovenskih staršev, samo domačih pokrajin pa ne poznamo.... Toda, dasi smo povečini vsi rojeni v tej gostoljubni brazilijanski deželi, katero je res vsakdo izmed nas vzel za svoj dom... vendar vemo, da obstoja onkraj morja košček grude, ki je sveta našim staršem in na katero niso pozabili, dasi šteje njih izseljništvo že desetletje. Istočasno čutimo in razumemo, kako si naši starši prizadevanje, da bi mi, izseljenski otroci, spoznali in govorili naš materin jezik ter potom njega dobili dostop v vse kulturne zaklade, na katerih je tako bogat... Polagoma, polagoma smo se podali na to pot! In glejte: naš prvotni besednjak se je znatno pomnožil, z lahkoto teče pero, ko prepisujemo

slovenske spise in materina govornica ne zveni več tuje....

Potom zemljepisa in zgodovine si prizadevamo ustvariti vsaj duhovno sliko domovine naših staršev in pravič stopamo v dotiko s slovenskimi pisatelji in pesniki ter poizkušamo se seznaniti vsaj s trohico njihovih del.

Tovariši in tovarišice, razumevali joče usodo naših staršev, ki so raje zapustili domovino, kakor pa da bi zatajili svojo narodnost... prizadevamo si izpolniti jim njih največjo željo in ta gotovo je: "Da bi njih otroci obvladali materinski jezik".

Pri izpitih je govoril učenec III. raz. Slovenskega tečaja sledeče:

"To je pač kratek in zelo pomanjkljiv popis enega koščka zemlje, ki bi morala biti naša domovina. A ker nam ni dano, da bi ga osebno poznali, si bomo prizadevali, da ga vsaj dobro spoznamo potomi učenja. Iz spoštovanja do materinega jezika, iz spoštovanja do naših staršev, iz spoštovanja do njih rodne grude, moramo in hočemo spoznati, kaj rodijo naša polja, naši griči in vrtovi. Vede ti moramo za vsa bogastva, ki jih hrani ta zemlja v sebi. Spoznati hočemo njeno sleherno goro, reko in mesto... do se ne bomo morda nekoč vrnili kot tujci... marveč "kot otroci v materino naročje".

Prvi Decembar.

Vsakega 1. decembra obhaja država Jugoslavija svoj rojstni dan. Po končani svetovni vojni, po razpadu Avstrije, so se Slovenci enodušno izjavili za združitev s Hrvti in Srbi. Ustanovljen je bil 16. avgusta 1918 v Ljubljani "Narodni svet", katerega je vodil Dr. Anton Korošec in v katerem so bili zastopani vsi Slovenci razen Prekmurcev.

3. novembra 1918 je bila objavljena zgodovinska listina "Narodnega veča", v katerem javlja, da prevzema politično vodstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Prvega decembra 1918 se je sklenilo združitev: Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki so spadali pod bivšo Avstrijo, z državo Srbijo in Črno goro v skupno državo, ki je dobila ime: Jugoslavija in kateri je zavaladala dinastija Karadjordjevičev. Njen prvi kralj je bil Peter I. Osvoboditelj.

Ves narod je sprejel to združitev z velikim navdušenjem, katero pa ni bilo popolno, kajti velik del domovine ni bil deležen te svobode.

Slovensko Primorje je pri poznejši Rapalski pogodbi pripadlo Italiji in Koroška je pripadla Avstriji.

Prvi decembar je največji jugoslovanski narodni praznik.

E. Gangl:

PESEM SLOVENSKE MLADINE

Na mesta njih, ki so živeli, za nas čutili in trpeli, in pa umrli so za nas, zdaj kliče nas usodni čas. Vsi zdaj hitimo, da bo delo, od njih začeto nam uspelo. Rod z zvestim delom naš evetan, pričara v dom svobode dan. Po žilah polje vroča kri in v vedri glavi misli zdrave — tako iz duše nam kipi ukaz: "Naprej, zastava Slave!"

Opomba: To pesem je recitalil ves Slovenski tečaj ob priliki javnih izpitov, ki so se vršili ob polletju pouka.

Rojstni dan Jugoslovanskega kralja Petra II.

Dne 6. septembra obhaja jugoslovanski narod rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II.

Kdaj in kje se je rodil? — Rodil se je 6. septembra 1923 v Beogradu, glavnem mestu Jugoslavije.

Kdo so njegovi starši? — Kralj Peter II. je sin pokojnega kralja Aleksandra I. in kraljice Marije, rumunske princezinje.

Kdaj je postal kralj? — Postal je kralj, ko mu je bilo komaj 11 let, to je 9. oktobra 1934, ko so mu v Marseju umorili očeta kralja Aleksandra I.

Kralj Peter II. izvršuje kraljevo oblast? — Ne, On ne izvršuje še te oblasti, ker je še mladoleten.

Kdaj bo dosegel polnoletnost? — Dosegel bo polnoletnost z 18. letom. (Sledi na strani 6)

Slovenci doma in po svetu

POŽAR PRI BAZOVICI

V bližini Bazovice v smeri proti Sežani, je koncem avgusta nenadoma zažarelo nebo, da so prebivalci v Trstu in daleč naokoli mislili, da se je zopet pojavil severni sij. Kmalu za tem pa se je razširila vest, da je v bližini Bazovice pričelo goreti več vojaških objektov, med njimi tudi smodnišnica, kar je povzročilo tako močno svetlobo. Vzrok tega požara ni znan, pravijo pa, da je v zvezi s stalnimi nevihtami in s tem združenimi strelami.

SLOVENSKI IN HRVATSKI DELAVCI V ABESINIJ

Koliko slovenskih in hrvaških delavcev je v Abesiniji? Mesečni statistični vestnik Osrednjega statističnega urada v Rimu je prinesel podatke o delavcih, ki so se izselili v Abesinijo, ali pa so se od tam spet vrnili nazaj. Iz te statistike je razvidno, da se je do konca junija letošnjega izselilo iz Julijske krajine in Zadra v Abesinijo 4305 delavcev. V istem času pa se je zopet vrnilo v svojo domovino 3389 delavcev. V teh številkah pa niso vsebovani oni vojaki, ki so po končani vojaški službi ostali v Abesiniji kot delavci in se niso vrnili domov. To število seveda ne obsega samo Slovencev, ampak so zapopadani v njem tudi Italijani, ki živijo v Julijski krajini, poleg tega se to število iz meseca v mesec spreminja tako, da lahko smatramo, da v Abesiniji nikoli ni bilo nad 2000 slovenskih in hrvaških delavcev.

KONGRES ZA ZGODOVINO MEDICINE V ZAGREBU

Kongres za zgodovino medicine, ki se je 8. septembra bil začel v Zagrebu in se potem nadaljeval nekaj dni v Beogradu, je bil po 4 dneh zaključen. Večina domačih in tujih udeležencev je nato odšla v dalmatinska letovišča na izlete. Vsi so se dobili v Dubrovniku. Nemci in Francozi so že v sredo naglo odpotovali zaradi napetosti v Evropi, ostali pa bodo odšli čez nekaj dni.

ČEHOSLOVAKI NA NAŠEM JADRANU

Letos je prišlo letovat na naše dalmatinsko Primorje 13.000 Čehov in Slovakov. Pred nedavnim se jih je pripeljalo s posebnim vlakom 260 v Split, kjer bodo ostali nekaj dni, nato pa bodo obiskali še nekatera druga dalmatinska mesta. V primeri z lanskim letom je letos število čehoslovških letoviščarjev v Dalmaciji precej padlo. Računajo sicer, da se jih bo prišlo vsega skupaj še kakih 2000, napovedani so namreč še trije vlaki iz Češkega. Tako bi jih bilo letos skupno okoli 15.000, lani pa jih je obiskalo naše dalmatinsko Primorje tri tisoč več.

NEMČIJA SE ZANIMA ZA JUGOSLOVANSKE PROIZVODE

25 vagonov dalmatinskega vina in sedem vagonov višnjega bode v Splitu natovorili na nemško ladjo "Athen", ki je začetek septembra priplula v splitsko pristanišče. Ladja pripada nemški paroplovni družbi "Deutsche Levant Linie". Z njo se je na Jadran pripeljal tudi generalni ravnatelj te družbe Bock ter obiskal največja dalmatinska mesta in stopil v stik

z našimi pristaniškimi oblastmi z namenom, da doseže z njimi sporazum za bodoče tesnejše sodelovanje med nemškim in jugoslovanskim pomorskim prometom. Iz tega se vidi, kako se Nemčija zanima za naše izvozne proizvode, ne samo zato, ker jih ji Jugoslavija nudi po dosti ugodnih cenah, pač pa tudi, ker jih vedno več potrebuje.

PISMENOST V ŠIBENIŠKEM OKRAJU

Uspeh boja proti nepismenosti v šibeniškem okraju je bil preteklo leto izvrsten, tako pravi poročilo, ki je bilo podano te dni na sestanku "Seljaške Sloge" v Šibeniku po zaključku prvega tečaja za nepismene. Ta tečaj je končalo 780 nepismenih kmetov, od katerih se jih je 320 naučilo pisati in brati, 260 pa samo brati. V 14 vaseh je v šibeniškem okraju komaj še 6 do 12 odstotkov nepismenih, nepismenost pa je tudi v drugih krajih zelo padla. Tečaji so se vršili po deželi zvečer po dnevnem delu in so kljub temu imeli že po sedmih ali osmih mesecih tako velik uspeh.

NADZORSTVO NAD PEKO NOVEGA KRUHA

Zaradi novih odredb glede peke novega mešanega kruha so oblasti uvedle po vseh pekarnah strogo kontrolo, da se ne bi kršile te odredbe. Vsak teden enkrat preišče vse pekarnice posebna nadzorstvena komisija, ki vsak najmanjši prestopok naznani in je lastnik pekarnice strogo kaznovan, če se predpisov ni držal. Navadno mu poleg denarne kazni zapro še za par dni pekarno. Moko dele pekomo oblasti, in sicer na podlagi ugotovljenega prometa.

VELIK POŽAR V VOGLARJIH

Kmetu Ivanu Lebnu iz Voglarjev pri Tolminu je nastal iz neznanih razlogov požar in popolnoma uničil hlev z vsemi spravljanimi pridelki, zlasti pa 60 kvintalov sena. Kljub takojšnjemu posredovanju gasilcev, je požar uničil vse. Leben trpi do 50 tisoč din škode, ki je le deloma krita z zavarovalnico.

INDUSTRIJSKI DELAVCI IZ TRSTA ODPOTOVALI V NEMČIJO

Iz Trsta je odpotovalo začetek septembra v Nemčijo okoli 1000 delavcev industrijske stroke. Da ne bi šli popolnoma nepriljubljeni na to veliko potovanje, so jim držali njih voditelji predavanja o Nemčiji in njih nalogah pri obisku, ko bodo zastopali fašistično delavstvo Trsta. Položaj je nekoliko olajšan, ker mnogi izmed delavcev obvladajo nemščino in bodo zato tu za tolažbo.

NOVA ITALIJANSKA PODMORNICA

V Tržiču pri Trstu so spustili v morje spet novo podmornico "Morsini". Skoraj vsak mesec splojevo v morje v Tržiču pri Trstu, kjer so velike ladjedelnice, po eno ali dve ladji za italijansko vojno mornarico. Največ zgrade v teh ladjedelnicah podmornice. Nova podmornica "Morsini" je dolga 73 m in odrine na površju 1026 ton vode, pod vodo pa 1302.

GRANATA UBILA DEČKA

Granata je ubila malega Stanislava Tofola iz Loke pri Grgarju, ki je šel s svojim precej starejšim bratcem v gozd, kjer je ta našel granato in se pričel z njo igrati. Seveda mu je eksplodirala in malega brata je dobesedno razmesarila. Pomagala ni nobena zdravniška pomoč.

NOVA FAKULTETNA STAVBA V TRSTU

V Trstu so zgradili veliko in monumentalno zgradbo za obe fakulteti. Stavba je zgrajena na vrhu Vrdele in ima krasno lego, ker gleda na morje. V stavbi je prostora za veliko knjižnico za do 250.000 knjig.

ITALIJI PRIMANJKUJE KOVIN

Staro železo je postalo v Italiji dragoceno, kakor za časa vojne. Zaradi velikih vojnih priprav je pričelo v Italiji primanjkovati kovin, zlasti pa železa, kar se opaža tudi pri drugih državah, ki hite z oboroževanjem. Da bi to pomanjkanje kolikor mogoče krili z domačimi sredstvi in ker surovin nimajo, so pričeli v vsej Italiji zbirati staro železo in so zato ustanovili po vseh pokrajinah posebne pokrajinske odbore, ki skrbijo za organizacijo tega dela. Tudi v naših krajih so taki odbori in ker je še vedno mnogo zapuščenega železa in kovin, je njih uspeh precejšen, da so bili posamezni odbori že ponovno pohvaljeni in pozvani k nadaljnjemu delu.

ŠTEVILO ŽIDOV V JULIJSKI KRAJINI

Število Judov v Julijski krajini in Trstu znaša po statistiki, ki so jo te dni priobčili, 6883, kar je 14,4% vseh v Italiji bivaajočih udov. V Trstu pride, na vsakih tisoč ljudi 18,5 Judov. Kakor je znano, se je pričela v zadnjem času tudi v Italiji gonja proti Judom, ki je v tesni zvezi z novo rasistično politiko, ki jo je pričel voditi Mussolini.

IZVOZ SADJA V NEMČIJO ZASTAL

Izvoz sadja v Nemčijo je skoraj popolnoma zastal. To se je zgodilo zaradi tega, ker je Nemčija že domalega povsem izkoristila vsa svoja devizna dovoljenja. To dejstvo pa je imelo spet svoje posledice v tem, da je kupna cena jabolk padla od 2,75 din na 2 din za kg. Še ta mesec bodo Nemci dobili nova devizna dovoljenja. Naši sadjarji in trgovci posebno še iz Štajerske upajo, da bodo v kratkem lahko svoje sadje prodajali nekoliko dražje kot zdaj.

NOV JUGOSLOVANSKI ŠAHOVSKI MOJSTER

Novega jugoslovanskega šahovskega mojstra smo dobili. To je Slovenec Lešnik, ki je na zadnjem osješkem turnirju dosegel enako število točk kot njegov najnevarnejši tekmeec Rabar. Zato ta turnir še ni odločil, kdo zasluži naslov novega jugoslovanskega šahovskega mojstra. Po

pravilih sta Lešnik in Rabar morala igrati še med seboj za mojstrski naslov. Dve dobljeni partiji bi prinesli odločitev. Ker je Lešnik takoj prvi dve partiji (igri) energično dobil, je bil ta dvoboj s tem končan, odločeno pa tudi, da zasluži naslov mojstra Lešnik.

VODA IZ JUGOSLOVANSKIH REK ZA BLAGOSLOVITEV SPOMENIKA PADLIM VOJAKOM

Vodo iz Save in Morave ter še iz nekaterih drugih jugoslovanskih rek ob katerih so se v svetovni vojni odigrali srđiti boji, bodo uporabili pri blagoslovitvi velikega spomenika, ki ga bodo Italijani postavili v Rovereto med Verono in Trento svojim padlim vojakom. Odkritja tega spomenika se bo udeležil tudi Mussolini. Pri blagoslovitvi ne bodo uporabili samo vode iz italijanskih in jugoslovanskih rek, nego so jo v ta namen zajeli iz številnih rek v Franciji, Belgiji in na Grškem. Pri nas so jo oziroma jo še bodo zajeli iz Save, Morave, Vardarja in Drine. To vodo bo odneslo v Rovereto posebno jugoslovansko zastopstvo.

KDOR PISATI NE ZNA

Kar v poštni predal je vrgel denar, ki ga je nameraval poslati domov, nek srbski vojak, ki služi vojaški rok v Subotici. Pisati ta vojak ne zna. Ko so mu drugi povedali, kako je treba izpolniti poštno nakaznico, če hoče poslati denar domov, je prosil svojega dobrega narednika, naj mu naredi to uslugo. Ta mu je seveda rade volje ustregel. Vojak je nato odnesel to položnico obenem z denarjem do bližnjega poštne predala in vse skupaj vrgel vanj. Misli je, da je tako prav. Le poštnemu uslužbencu se mora zdaj zahvaliti, da je svoj denar dobil nazaj, kajti ta poštar, ki je našel denar v poštnem predalu, ga je zanesel na pošto in pravilno oddal. Čudno pa je, da na vse zadnje še nekaj drugega, namreč to, kako je ta vojak sploh mogel pošiljati denar domov od vojakov, ko je bil vendar še čisto navadni "redov" in je torej dobival vsak mesec le po "eno banko".

PRAVOSLAVNI ŠKOF VIKTOR UMRL

Skadski pravoslavni škof Viktor je umrl v visoki starosti v Peči. V ta samostan se je umaknil na stara leta. Prej je bil dolgo časa eparhijski škof v Skadru in je zastopal pravoslavno cerkev v Albaniji. Zadnje čase je bil tudi član pravoslavnega sabora.

DEKLE UKRADEL

Trgovina z "belim blagom" še vedno cvete po naših južnih krajih. Pa ne samo trgovina, pač pa celo tatvine tega "blaga". Tako je te dni ukradel harmoniko Agjelković iz Varvarina 16-letno dekle v Vrnjački banji. Da, enostavno jo je ukradel.

Čim so Danico v Vrnjački banji pogrešali, so takoj o tem obvestili policijo, ki je kmalu našla pravo sled za "belim" tatom. Agjelkovića so aretirali v Kruševu ter ga prevedli takoj nate v Vrnjačko banjo obenem z ugrabljeno, Danico. Ko so ga tu peljali na policijo, ga je ljudstvo hotelo linčati. Pri zasliševanju je zatrjeval, da je hotel Danico poročiti. Toda tega mu res ni mogel nihče verjeti, kajti dognano je, da je Agjelković že tudi prej večkrat imel posla s takšnimi stvarmi in da je precej mladih deklet nagrabil in drago prodal. Tudi to so ugotovili, da je nameraval Danico prodati za 2000 din.

POŠTNA HRANILNICA NAPREDOJE

V avgustu je varčevanje uspešno napredovalo. Pristopilo je 5.209 novih vlagateljev v Poštno hranilnico, tako da zdaj nalaga pri Poštni hranilnici 515.841 oseb, vsota vlog je pa poskočila za 7.863.730 din in je znašala konec avgusta 1.318.408.115 din. V čekovnem prometu je Poštna hranilnica odprla v avgustu 97 novih računov, tako da je zdaj pri Poštni hranilnici in njenih podružnicah vsega skupaj 25.954 čekovnih računov. Promet po teh računih je znašal meseca avgusta 8.281.386.540 din.

FRANCOSKI BOJEVNIKI V JUGOSLAVIJI

Bivši francoski bojovniki, ki so se udeležili borbe za osvoboditev Srbije na solunskem bojišču, so po kratkem obisku Ljubljane prišli v Beograd. Tam so najprej obiskali vojnega ministra, nato pa so se šli pokloniti pred spomenik neznanemu vojaku na Avali. 10. septembra pa so odpotovali v Oplenac in položili venec na grob pokojnega kralja Aleksandra.

OTVORITEV JESENSKEGA VELESEJMA

Jesenski beograjski velesejem so odprli 10. septembra v Beogradu v pričo kraljevega zastopnika ter ministrov Dušana Letice, Mila Simonovića in trgovinskega ministra inž. Kabalina, ki je sejem odprl. Glavna sejmska razstava je ribiška razstava. Istočasno je turški poslanik na našem dvoru odprl tudi poseben turški paviljon. V Beograd je prispel tudi bivši francoski trgovinski minister Paul Bastide, ki je odprl posebno francosko razstavo.

RAVNATELJI BATOVIH TOVAROV V BOROVU

80 ravnateljev Batovih tovarov po vsem svetu je sredi meseca septembra obiskalo Batovo tovarno v Borovu. Ravnatelji se bodo na čelu z glavnim ravnateljem dr. Janom Batom pripeljali s posebno jugoslovansko ladjo iz Bratislave v Beograd. V Borovu si bodo ogledali vse oddelke tovarne, ki je za zlinsko največja v Batovem koncernu.

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti nove obleke, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5052 (Paternal) - Buenos Aires

Ladijske vozne listke

za vse parobrodne družbe dobite pri nas po najnižji ceni.

K a b i n o

zagotovimo vsakemu potniku brezplačno.

VPOKLICNE KARTE PO ZELO ZNIZANIH CENAH.

CA. CENTRAL EUROPEA
469 SAN MARTIN 469

NOVI IDRIJSKI DEKAN

Naslednik nepozabnega msgr. A. Arka je postal msgr. Lojze Filipič, župnik in dekan v Grgarju. Ko novemu idrijskemu dekanu čestitamo in mu želimo obilo božjega blagoslova na odličnem a težavnem novem mestu, moramo s priznanjem pohvaliti objektivno zadržanje rudniškega oblastva.

PROTIZIDOVSKA AKCIJA V ITALIJI

Kazno je, da bo šla tudi v Italiji protizidovska akcija do skrajnosti. Časopisje se zelo pridno peča z judovskim problemom. Polemizira tudi s cerkvenim stališčem v današnjem sporu o rasi, ter navaja iz sive starodavnosti cerkvene zakone in naredbe glede Judov. Izšla je že naredba, da se izključijo od uporabe vse šolske knjige, ki so jih spisali profesorji judovskega pokolenja. Kadar gre za knjige, ki imajo več avtorjev in med temi kakega Juda, se mora vprašati za mnenje ministrstvo. Veliko judovskih profesorjev bo izključenih od poučevanja. Zdi se, da se bo vpeljal tudi "dokaz arijskega pokolenja" za tri rodove nazaj po nemškem vzorcu. Govori se, da so Judje po deputaciji prosili varstva na najvišjem mestu. Mnogo Judov je že zapustilo Italijo, drugi pa se pri svojih podjetjih omejujejo na tekoča opravila, opuščajo vse nove načrte in investicije. V Trstu je bil prvi protijudovski udarec odstavitev Salema, ki je kristjan, a sin Izraelitov. Bil je dober župan. Še večji udarec je bila tiha razlastitev časopisnega podjetja "Il Piccolo", ki je bilo last družine senatorja in finančnega referenta v senatu Mayerja, podjetje je prevzela novoosnovana družba, kateri predseduje dolgoletni glavni urednik Alessi, v ozadju pa je baje grof Ciano. Slovenci imajo na Mayerja zelo grenke spomine, zato jih te zadeve pušajo hladne.

BEOGRAJSKI LIST "PRAVDA" USTAVLJEN

Beograjski dnevnik "Pravda" katerega lastniki so znani bratje Sokići, je notranje ministrstvo ustavilo. Povod za ta ukrep so bili razni letaki, ki so se v Beogradu širili in ki so vsebovali žaljive napade na vodilne državne funkcionarje. Ko je policija naredila v prostorih uredništva "Pravde" preiskavo, je našla precejšnje število imenovanih letakov. Poleg tega je oblast ugotovila, da je list prejemal visoke denarne zneske iz tujemstva. Tako se je na primer ugotovilo, da je samo v petnajstih dneh list dobil iz tujine cele tri milijone in pol dinarjev podpor.

Ker je bil pa list povrh tega v enem mesecu trikrat zaplenjen, je notranji minister nadaljnje izhajanje lista prepovedal. Eden izmed lastnikov bratov Sokičev je bil do lanske protikonkordatne borbe član poslanskega kluba JRZ. Pozneje pa je nastopil proti vladi ter v to smer preokrenil tudi pisanje lista.

NENAVADEN DOGODEK ZA BEOGRAJČANE

Prvo prenašanje slik na daljavo so predvajali v Beogradu na velesejmu te dni. Znana tvornica radijskih aparatov "Phillips" je razstavila televizijski aparat, s katerim so potem prenašali slike in zvoke nekaterih beograjskih pevcev in pevk. Dogodek je pomenil za Beograjčane nekaj nenavadnega.

TABOR V ČRENSOVCIH

11. septembra je bil v Črensovcih v Slovenski Krajini veličasten tabor, katerega se je udeležilo 18.000 Prekmurcev. Slovenska Krajina je na ta dan dala duška svojim patriotičnim čustvom in svoji ljubezni do slovenskega naroda. Tabora so se udeležili minister dr. Korošec, ban dr. Marko Natlačen in številni drugi odličniki. Na tabornu so govorili vodja Prekmurcev Jožef Klekl, minister dr. Korošec, ki je govoril prisrčno o Slovenski Krajini in njenem voditelju Kleklu, ban dr. Natlačen pa je orisal delo države in samoupravnih oblasti za gospodarstvo in kulturno povzdigo Slovenske Krajine v zadnjih letih. Govoril je tudi prelat dr. Matija Slavič, kateremu se moremo zahvaliti, da poteka meja napram Madžarski tako, da nismo izgubili preveč naše krvi. Tabor je bil v celoti najbolj veličasten, kar smo jih doživeli in je korakalo v slavnostnem in pestrem sprevodu 8.000 ljudi, dočim je bilo okrog 10.000 ljudi v gostem in nepreglednem špalirju.

ZGRADBA GIMNAZIJE V TREBINJU

V Trebinju so 11. septembra na zelo svečan način ob prisotnosti ministrskega predsednika dr. Stojadinovića, ministrov dr. Miha Kreka, Stošovića in Magaraševića položili temeljni kamen za novo gimnazijsko zgradbo. Prosvetni minister Magarašević je imel pri tej priliki govor, v katerem je poudarjal junaško zgodovino Trebinja in bližnjih krajev in poudaril skrb vlade, da se tudi v teh krajih dvigne prosveta in kultura. Da se mora vlada posvetiti z vso pozornostjo tem vprašanjem, je vzrok v tem, da si je država uredila mir na svojih mejah po zaslugi pametne zunanje politike, ter pomirila razfrete duhove navznotraj. Po nje-

O "pogubnosti" socialnih zakonov

(Glasilo krščanskega delavne- ga ljudstva "Delavska pravica", ki izhaja v Ljubljani je v zadnji številki prinesla spodaj napisani članek, ki nazorno prikazuje, da krščansko delavno ljudstvo vendar le noče več biti "ponižna in pokorna ovčica", kot bi nekateri navrh hoteli, ki se tudi ogrinjajo s plaščem krščanstva. O. ur.)

Nekateri slovenski meščanski listi se veselijo, da je spet nastala v Franciji vladna kriza. Gojé pač tiho upanje, da bo propadel sedanji režim in da bodo prišli na njegovo mesto gospodje od desnice. Sicer so taki listi pravični, hočejo veljati za ljudske prijatelje, vendar pa jim véasih le uide, da pokažejo pravo barvo: ljubezen do kapitalistično usmerjenih nosilcev javnega in družabnega življenja in stran pred zmago delovnega ljudstva.

Drugače ne moremo oznamovati takih pojavov, kajti trditi, da so krivi morebitne gospodarske krize v Franciji socialni zakoni, predvsem 40urni delavnik, se pravi zavestno trditi neresnico. Vseh težav v Franciji namreč niso krivi socialni zakoni, ampak borba dveh svetov za oblast.

V Franciji so namreč pripadniki delovnih stanov že toliko dozoreli, da so se zedinili na skupen program, s tem programom stopili v javnost in z njim tudi zmagali. Pri uvajanju tega programa sodelujejo tudi katoličani. Če bi bilo to drugod, bi proglasili take katoličane za komuniste in jim hoteli na ta način onemogočiti sodelovanje. V Franciji pa to ni mogoče. Do nastopa sedanjega režima je vladalo in vodilo francosko državo dvesto družin.

Ta mala peščica je vladala, prav za prav še danes vlada Francijo. Zaradi teh družin so nastale in še nastajajo vladne krize. Ti bogataši so

vod, v katerem so korakali predsednik vlade dr. M. Stojadinović z vsemi ministri ter ban zetske banovine in drugi odličniki.

OBDAROVANJE OTROK

Kakor vsako leto, tako je tudi letos na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. g. ban dravske banovine obdaril vse one nižje državne uradnike pri kr. banski upravi, ki imajo šoloobvezne otroke. Vsi ti uradniki prejmejo za vsakega takega otroka po 250 din. Vsega skupaj je g. ban v ta namen razdelil 25.700 din. govem govoru se je razvil dolg spre-

stopili v odločilni boj proti zastopnikom delovnega ljudstva. Dobro vedo, če se poizkus združenega nastopa delovnih stanov posreči, če bodo program izvedli in če bodo tudi v prihodnje tako nastopali, potem bo konec njihove oblasti. V borbi za svojo dosedanje oblast so brezobzirni, tudi državnih koristi jim ni mar. N. pr. beg kapitala iz države ni bil nujen. To je bilo le eno izmed mnogih sredstev, da bi prisilili režim na kolena.

Če kdo prebira meščanske liste, bi menil, da se podjetnikom v Franciji zelo slabo godi pod sedanjim režimom. Bilance pa govore drugače. Na razpolago imamo bilance rudnikov za leto 1936 in 1937. Te nam dajejo tole sliko čistih dobičkov (v milijonih frakov):

Rudnik	1937	1936
De la Loire	11,87	1,21
Carmaux	5,039	3,96
Blanzy	14,48	10,95
Courrières	24,55	7,3
Otricourt	11,66	8,6
Grand-Combe	5,5	?
Liévin	6,185	1,236
Charboun des Bouches d. Rhone.	1,79	0,72
Sarre et Moselle ..	33,7	24,135
Lens	29,78	?

Ta slika dokazuje dovolj nazorno, v kako "težkem" položaju so francoski kapitalisti. Dokazuje le eno, da ni bil režim dovolj močan, da bi prisilil kapitaliste, da bi v resnici tudi oni plačali. Kajti dokler imajo podjetja dobičke, ne bi smele rasti cene raznim produktom, kar je primer v Franciji. Porast cen je v korist le producentom in v breme konsumentov.

Nastop meščanskih listov osvetljuje tudi njihovo čudno socialno pojmovanje. Pri napadu na sedanji francoski vladni režim se sklicujejo tudi na to, češ vsepovsod delajo celo po 12 ur, le v Franciji je 40urnik. Čudno logika!

Ako primorajo drugod, da dela ljudstvo prekomerno in pod slabimi pogoji, ne bi smeli obsojati v konkurenčnem boju naprednejše in socialnejše francoske vlade, ampak razmere drugod. Razmere drugod so namreč krive nereda in anarhije v gospodarstvu in v javnosti. Seveda. Drugod imajo besedo ljudje od desnice in polnih žepov.

Meščanstvo ni šlo in ne gre mimo kriz vlade delovnega ljudstva v Franciji. Tudi delavstvo ne sme iti. Iz tega se moramo marsikaj učiti. Spoznali smo, da ne pozna kapitalizem ljubezni do države. Državo priznava le toliko in tedaj, če vlada on.

Kapitalizem hoče vladati za vsako

ceno. Če govori o evoluciji (razvoju) in da more le po njej priti delavstvo v javnosti do besede, se hlini. S tem hoče le zadržati naravni razvoj. Vedno namreč upa, da bo ta prihod še hud in trd. Tudi evolucija ne vodi delavstva po gladki cesti nasproti njegovi prihodnosti.

Za to borbo se mora delavstvo dobro pripraviti. Se mora izobraziti, zjekeniti, zostriti svoj razum in pogled v vse javno življenje. Predvsem pa okrepiti svojo zavest in svojo voljo.

Visoka šola za to je svobodna in neodvisna delavska strokovna organizacija.

KROJAČNICA "GORICA"

Hočete biti dobro in elegantno oblečeni
Pridite v krojačnico "Gorico", kjer boste vedno dobro postreženi.

FRANC LEBAN
UL. WARNES 2191
(Nasproti postaje Paternal.)

ZALOGA DOBREGA VINA

Franc Kurinčič

— Ne pozabi GARAY 3910 —
telefon 61-5384
BUENOS AIRES

ZOBOZDRAVNIKA

DRA. SAMOILLOVIĆ
de Falicov in

DR. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

IZKUŠENA BABICA

Filomena Beneš de Bilek
diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo.

Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer.

LIMA 1217, I nadstr.
U. T. 23, Buen Orden 3389
Buenos Aires

Pozor

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJSEK

Marcos Sastre 4351

Villa Devoto U. T. 50 - 0277

PRVA VELIKA KAMPANJA

za

„SLOVENSKI LIST“

PRVA NAGRADA

Vozni listek za Evropo in nazaj

Vsak star naročnik, ki pridobi novega naročnika, dobi za vsakega po eno srečko in vsak nov naročnik dobi tudi eno srečko, ko plača naročnino za celo leto.

Nudi se lepa prilika, da bo eden izmed naročnikov, kogar bo zadela sreča, obiskal brezplačno svoje kraje.

Kadar govoriš s prijateljem ali prijateljico, ali jim pišeš, razloži jim, kakšna sreča jih lahko doleti, če se naročijo na

„SLOVENSKI LIST“

Naročniki in naročnice! Če le vsak enega naročnika pridobite, pa je zadeva rešena.

Če dobiš več naročnikov, dobiš več srečk in s tem večjo možnost, da zadeneš glavni dobiček.

NA DELO, VSI, ZA VEČJI „SLOVENSKI LIST“

Uprava

ZLATKO BADEL

Calle Agüero 2151

U. T. 44 - 3317

BUENOS AIRES

VSAKEMU TRGOVCU, KI ŽELI SPOZNATI TA DVA ODLIČNA IN PRVORAZREDNA PROIZVODA, POŠLJEM VZOREC NA ZAHTEVO BREZPLAČNO

STARA

SLJIVOVICA

B A D E L

JVOZENA IZ JUGOSLAVIJE V SODIH

PELINKOVEC

B A D E L

PRIDELAN V BUENOS AIRESU IZ PRVORAZREDNIH PRVIN, KI SE UVAŽAJO IZ JUGOSLAVIJE.

(Nadaljevanje s strani 2)

Kdo izvršuje do tedaj kraljevo oblast? — Do tedaj izvršujejo "kraljevo oblast" — "kraljevi namestniki".

Kdo so kraljevi namestniki? — Kraljevi namestniki so: Nj. Vis. Knez Pavel Karadjodjević, Dr. Radenko Stanković in Dr. Ivo Perović.

Kdo je določil te namestnike? — Te namestnike je določil kralj Aleksander I. v posebnem pismu.

Kako se pripravljajo kralj Peter II. na prihodnji poklic? — Kralj Peter II. se pripravljajo na težki poklic, ki ga čaka, s tem, da se pridno uči, ukvarja se z vsemi potrebnimi vedami, peča se tudi veliko s telesnimi veščinami. Njegova najljubša veja je tehnika v kateri pravijo, da se je izkazal pravi talent. Z vsemi močmi se skuša dobro pripraviti za težak in odgovoren poklic, ki ga čaka v bližnji prihodnosti.

**

Besednjak

rojstni dan — aniversario
umoriti — assassinar
kraljeva oblast — poder real
izvrševati — ejecutar
mladoleten — menor de edade
polnoleten — maior de edade
namestnik — regente
določiti — nomear
pripravljati — preparar-se
veda — ciencia
odgovoren — responsavel
poklic — cargo

**

Vidov dan: 28. junija.

Vidov dan je jugoslovanski narodni praznik. Ves jugoslovanski narod in zlasti Srbi proslavljajo obletnico njihovega poraza pri bitki na Kosovem polju, kjer so se udarili leta 1389 Srbi in Turki.

Turkom je načeljeval sultan Murat I., Srbom pa knez Lazar. Oba ta voditelja sta padla v boju. Toda srbska vojska ni bila takrat dovolj močna v razmerju s turško in poleg tega je vladala med Srbi velika nesloga kar je bil glavni vzrok, da so bili Srbi v tej bitki kruto poraženi, in sicer 28. junija 1389 — na Vidov dan.

Srbi so ohranili svet spomin na to bitko, saj jim je bila v pravi pouk, da: sloga jači — nesloga tlači.

V naprej so se skušali složno ojačiti ter se pripravljati za velik dan — ki naj bi jih rešil turškega jarma. In res je napočil ta dan — ko so leta 1912 v balkanski vojski v bitki pri Kumanovem Srbi strašno porazili Turke in se tako rešili suženjstva.

V svetovni vojni so se Srbi osvobodili še drugih tlačiteljev in si po končani zmagi ustanovili skupno s Slovenci in Hrvati svobodno državo: JUGOSLAVIJO.

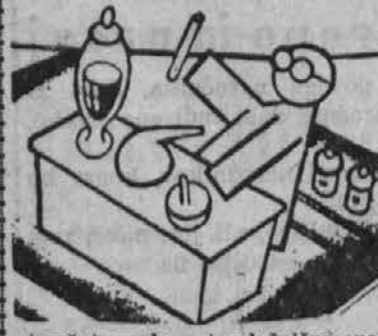
**

Besednjak

narodni praznik — feriado nacional
proslavljati — comemorar
obletnica — aniversario
poraz — derota
bitka — batalla
nesloga — desuniao
glavni vzrok — principal causa
ohraniti — conservar
svet spomin — lebrança sagrada
napočil dan — raio o dia
zmaga — victoria

Za III. razred Slov. Tečaja.

Francišek Hušpaur
DIPLOMIрани LEMARNA
IN KEMICAR

izvršuje vsakovrstne kemične analize po zelo nizkih cenah, svojim starišim klientom pa popolnoma brezplačno. Odjemalcem iz notranjosti dežele pošilja analize potom pošte. Prepričajte se o svojem zdravju, analizirajte si kri in urino!

FACUNDO QUIROGA 1441
DOCK SUD

Pesnitev slovenskega delavca

Tu v tujini zdaj trpim,
trdo delam, da se živim.
A, moj duh tja k domu plava,
kjer prve slusal sem besede:
Ajatutaja...
Stopim na Sveto Goro, od kjer prelep
je razgled na vse strani,
kot lepšega gotovo ni,
kdor ni za lepoto naše zemlje slep.
Pred mano Krn, velikan stoji.
Pod njim naš slavček mirno spi...
Tiran mu pač bil grob je razkopel,
njemu, ki usodo nam in njim je prerokoval...
Tam na desni tolminske so gore,
od kjer prihajali veliki naši so možje...
A na zapad razprostira se ravan,
od kjer prišla je tema k nam. —
Zrem za sonec, ki zahaja,
čuvstvo čudno me obhaja,
kot da v mirak pogreza se tiran,
in iz groba ustaja naš Primorjan,
ki kliče združen ga Slovan!
Pričajo o tem s krvjo oblite gore,
Kalvarija, Sabotin in Doberdob,
ki naših fantov je slovenskih grob.
Nizko pod mano Solkan leži,
naš steber iz nekdanih dni.
In dalje tja Gorica draga,
po njej duh Antona Gregorčiča se spreha,
ves žalosten in ves potr,
ko vidi kako trud njegov je uničen, str.
Od druge strani tam prihaja naš Gabršček Andrej,
čuvvar naših južnih mej.
Oba nevstrašena sta bila boreca
za pravo našo, od začetka do konca.
A močno me v srečju zaskeli,
ko pogledam tja čez mejo k bratom,
ki se obmetavajo z neslogo blatom,
namesto, da svobode bi bili veseli,
ter si vsi složno v roke segli!
Na sveto Goro množica prihaja,
trudna sklepa roke in goreče moli:
Daj Marija, pomagaj nam v naši boli!
Doma otroci lačni želijo kruha,
a mati sama lačna ga jim ne more dati,
ko ves očetov trud je treba tujcu dati,
da spet ogenj na nedolžno ljudstvo bruh.
Čuj me Soča, Sava, Drava, Drina,
ko na osvebo ho klicala domovina
in ko bo mati Volga svoje sine zbrala
ter jih nam v pomoč poslala:
Prestopite vse bregove,
sovragov poderite vse jezove.
Naj se jeza na sovraštvo zlije,
tujca lačnega po zemlji, ubije.
Naj se združi vse Slovane
pod streho hiše ene!

Tomaž Kodolja, Chaco.

(Op. ur. Že ime zgorajšnje pesnitve pove, da je notranje čustvo v verzih spisal preprost delavec, ki ne prikazuje nikak izpilen umotvor, a nazorno prikazuje, kako tudi preprost človek dojmuje slovanstvo, kar je pravzaprav zasluga naših velikih pesnikov, ki so svojimi preprostimi besedami, a globoko izkrenostjo prodrli v dušo slehernega našega človeka.)

Pozor Rojaki!

Naznanjam, da sem spet odprl dobro znano gostilno

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravi tudi za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik

EMIL ŽIVEC

Osorio 5085 — La Paternal

Obiščite KROJAČNICO LEOPOLD UŠAJ

ZA POMLAD

vam nudim najmodernejšega blaga iz angleških tovarn.

Cene nizke, zato

obiščite me in se boste prepričali.

GARMENDIA 4947

La Paternal — Buenos Aires

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621

U. T. 38, Mayo 3182

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3-6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje MARKO RADALJ Facundo Quiroga 1275 in 1407 U. T. 22 - 8327 DOCK SUD

Poslužujte se PREVOZNEGA PODJETJA "Expreso Gorizia"

Franc Lojk

VILLARROEL 1476 U. T. 54 - 5172 — 54 - 2094

Korčula

Slovo od doma

Ko sem odšel iz domače hiše, kjer sem zagledal luč sveta ter sem bil vzgojen pod skrbnim varstvom stare materinega očesa in kjer sem vsa otroška leta preživel v brezskrbnih sladkih sanjah, se mi je sree krčilo v bolesti, ko morem zapustiti rodni krov. Hotel sem premagati notranje čuvstvo, pa mi je bilo nemogoče. Solze so se mi vile po licih. Ah, dragi domači krov, morda te ne bom videl nikoli več. Take in podobne misli so se mi vrstile v glavi. S solzami v očeh sem se poslavljaj od travnikov hribov in gozda ter sem vse povrsti še enkrat z ljubečim pogledom objel. Vsak grm in vsak kotiček mi je budil toliko lepih spominov in kratke sreče, ki je tako hitro minula. Nikoli nisem mislil, da se bo treba od tako dragih krajev kdaj ločiti, kjer je zakopana vsa sreča mojih mladih let. Četudi je tujina lepa, a tako lepa ni nikoli, kot je domovina. Naši predniki so jo s svojo krvjo branili ter s trdom obdelovali in rahljali trdo zemljo, da bi dala boljšega sadu svojim potomcem. Prišlo je drugače. Zagospodaril je nad našo zemljo in nad našim ljudstvom tujec, ki dela z vsemi sredstvi, da zabriše vsako sled za našim narodom. A naši dedje so vtisnili v to nam posvečeno zemljo trd pečat, ki se ne dá zbrisati nikoli. Človek se oklepa zemlje in zemlja se oklepa človeka. Nerazdružljiva sta. Čimbolj nas zatira tujec, tem več odpora je v nas. Prišel pa bo tudi čas osvete.

Take in podobne misli so se mi bliskovito vrstile, kot bi gledal preučen film, medtem ko se je poštni voz spuščal navzdol. Še enkrat sem se ozrl na drago domačo vas, predno se mi je skrila za ovinkom in v duhu sem ji izročil zadnji vroč pozdrav: Zbogom Trnovo. Ali te bom še kdaj videl, ali morda nikoli več? Upanje imam, da še! Vile so se mi solze, dasi sem jih z vso silo zadrževal. Razjokal bi se na glas, zakričal od bolečine, če bi bil sam.

Poštni voz je drvel dalje. Z me-

šanim čustvom sem zrl zgodovinske hribe: Sv. Gabrijel, sv. Marko, sv. Gora, Sabotin itd., kjer so se vršili krvavi boji in je umrlo toliko naših fantov in mož v službi tuje domovine. Oj Doberdob, slovenskih fantov grob. Kjer ste kri prelivali, za svobodo domovine... Tako poje pesem. A naša domovina še vedno ni svobodna!

Ozrl sem se na sv. Goro, kamor roma naše ljudstvo, da potoži naši nebeški Materi o svojih težavah in nesreči; da bi jih rešila suženjstva ter jim vrnila svobodo. Edino nebeški Materi še lahko naše nesrečno ljudstvo molče potoži svoje gorje, brez da bi se bala izdajstva.

Prispel sem v Gorico, nekdanko našo slovensko Gorico. Soča prerok šumi mimo nje, kot ji je naročil nje prerok, Simon Gregorčič, ki spi pod sivim Krnom, a duh njegov je v sreči našega ljudstva.

Sedel sem na vlak, ki me je po dolgih urah pripeljal v Genovo, kjer sem se vkreal na francoski parnik Mendoza, ki je odplul proti Buenos Airesu. Zdelo se mi je, da sem kot ptiček, ki ga izpustijo iz kletke in odleti neznankam. Brez velikih dogodivščin sem prispel v to zemljo, kjer sem po devetih letih spet objel mamo, ki me je bila ostavila, ko sem imel devet let.

Sedaj ko se mi je sree nekoliko umirilo, sem moje notranje doživljanje skušal spraviti na papir. Vem, da moje pisanje ni umotvor, a je bežen srčni utrip mladosti, ki je kot tisoče drugih moral zapustiti rodno grudo in se podati v tuji mrzli svet. In slutim, da so vsi oni tisoči, podobno občutili kot jaz. S tem seveda nisem povedal nič novega, sem le tudi jaz podpisal na pergament z onimi tisoči našo tragedijo.

Ivan

(Op. ur. Zgornji članek je napisal za naš list neki naš mladenič, ki je pred kratkim prispel iz zaslužnjene Primorja. Zanimivo je, da je fant študiral v Alojzijevešcu v Gorici, kjer je, kot smo svoj čas poročali v Slov. listu, škof Margotti prepovedal slovensko besedo, dasi so skoro vsi čijaki sinovi slovenskih staršev. Vkljub temu, kot imamo ravno v tem fantu lep primer, "goreči škof za sveto fašistično stvar" ni dosegel onega, kot je nameraval, marveč baš nasprotno. V takšnih razmerah se ni čuditi odpornosti našega ljudstva proti cerkvi, ki pa morajo vse posledice s krvavečim srcem prenašati naši slovenski duhovniki, ki so po večini pošteni ter čutijo z našim ljudstvom. Saj so prišli iz ljudstva, trpijo in umirajo z njim.)

RESTAURANT RECREO

"EL CAÑON"

Izvrstna domača hrana, prvovrstno pivo in vino. — Prostor z vrtno, pripravi za svadbe. — Kroglišče. Postrežba točna.

Se priporoča lastnik

PETER BASSANESE

JUAN B. ALBERDI y Gral.

PAZ — Buenos Aires

Rojaki

Predno si naročite obleko

OBIŠČITE

KROJAČNICO

Cirila Podgornik

ki Vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ozirih.

CENE ZMERNE

TINOGASTA 5231

Villa Devoto

Naznanjam da sem otvoril

GOSTILNO

"LA ESTRELLA"

kjer boste v vseh ozirih dobro postreženi z dobro domačo hrano in dobrim vinom. Cene zmerne.

Priporoča se cenj. rojakom

IVAN GAŠPARIŠIČ

Av. Alcorta 2363 Bs. Aires

MATI

(Po L. N. Tolstoj.)

V daljavi se je raztezala borova šuma, pred njo pa se je razprostirala zelena livada. Sredi livade je stala revna kočica, pokrita s slamo in mahom. Nad njo so šumele bele breze. Na bližnjem hrastu je v svojem gnezdu čepela štorčja, v sadovnjaku pa so kokoši brskale za črvički.

Skozi odprta vrtna vrata je stopil popotnik in pozdravil starko, ki je sedela na hišnem pragu:

"Mir tej tihi hišici in tudi vam, mamica!"

Starka je pristrčno odzdravila in rekla:

"Čakaj, popotnik, kruha ti prinesem in mleka. Sedi in odpočij se, vidim, da prihajaš od daleč."

"Da, kakor lastovka prihajam od daleč in vam nosim prozdrave od vaših otrok", je odgovoril popotnik.

Starki so od radosti zasijale oči in hitro je vprašala:

"Ali si govoril tudi z mojim sinom Ivanom?"

"Njega omenjate najprej — ali ga imate najrajši?" se je začudil popotnik in nadaljeval: "Eden izmed vaših sinov, mamica, dela v šumi, drugi je pastir, konje pase, žalostne pesmi poje, gleda v zvezde in vzdihuje po domu, tretji pleza po gorskih strminah, prenočuje z ovčami in sliši samo krik orlov v višinah. Vsi pa hrepenijo po vas, mamica in vas od sreče pozdravljajo."

"Kaj pa je z Ivanom?" je zaskrbljeno vprašala starka.

"Na koncu vam moram povedati žalostno vest. Ivanu je hudo. Toča mu je uničila vse pridelke, beda in glad sta se naselila v njegovi koči. V hudih skrbih mu potekajo dnevi. V svoji bridkosti je pozabil na vas, mamica. Pozabite tudi vi njega!"

Starka je odvedla popotnika v hišo, vzela s police hleb kruha in ga izročila popotniku, rekoč:

"Nesi to Ivanu!"

Potem je vzela iz skrinje srebrn kovanec in med jokom rekla:

"Rečna sem sama, a nesi tudi to Ivanu!"

Popotnik se je še bolj začudil in vzkliknil:

"Mamica, mnogo sinov imate, zakaj daste enemu izmed njih vse? Ali imate Ivana najrajši?"

Starka je dvignila proti nebu svoje velike, žalostne oči, oblite s solzami, in odgovorila:

konj je oddirjal v noč.

Natalka se obrne. Velike solze so ji tekale iz oči, njene ustnice pa so trepetale.

— Zbogom, lepi dvorec mojih staršev — zbogom, nekdanji moj dom! Moj brat te je oskrnil. Hotel je umoriti svojo lastno sestro.

Čez eno uro sta prispela Mirovič in Natalka do ostalih beguncev, ki so Miroviča že s strahom pričakovali.

Zelo so se začudili, ko so videli, da jezdi z Mirovičem tudi neka ženska.

— Vsemogočni Bog, kaj pomeni to? — vzklikne Lebrun. — To je vendar moja gospodarica! Kaj se je zgodilo, da je sredi noči odšla iz dvorca in prišla z Mirovičem semkaj? — Bog — tukaj ni neka v redu!

Ko so čez nekaj minut slišali, kaj se je zgodilo, so začeli preklinjat morileca. Posebno stari Lebrun se je komaj premagoval in se je hotel na vsak način takoj vrniti v grad in poklicati morileca na odgovor.

— Ubil ga bom, — vzklikne Lebrun ježno. — S sabljo ga bom predril! Hotel je ubiti tega angelja.

— Ne izgublajmo časa, — reče Mirovič, — posvetujmo se kaj bi storili.

Sklenili so, da bodo odšli v najemnikovo hišo in to čimprej, kajti kdo ve, če ne bo poročnik poskusil vsega, da bi zopet ujel begunce.

— Naprej — samo naprej! — vzklikne Natalka. — V bližini tega dvorca se me loteva strah. Prej sem ga ljubila — sedaj pa mi povzroča strah! Nikdar, nikdar več ne bom prestopila njegovega praga!

Konji so oddirjali po cesti, tedaj pa je Lebrun zvil na desno in jih

Mladinski kotichek

"Vsem skupaj moj pozdrav in blagoslov, dar pa samo njemu, kajti mati sem, on pa, moj Ivan, je najbolj nesrečen izmed vseh!"

(Prevedel M. K.)

Soča

Soča jaz slovenska reka sem, ki v tujo oblast zdaj prišla sem. Iz naših gor vsa bridka prihitim, kot ogromna solza k morju se valim. Tam onkraj Triglava imam sestrice:

Ime jim je Sava, Drava in Drina. Svobodna njih pesem šumi, govori: Domovina, domovina, domovina!

Potočila sestricam sem svoje gorje. Razkrila sem materi, Volgi, srce. Sestrice in mati obljubile so vse, da iz suženjstva rešijo kmalu me te!

Tomaž Kodolja, Chaco

Vladko Klemenčič:

POMLAD SE VRAČA

Ptiček mi na črešnji poje, da odmeva po gorici, na srce potrka moje v svoji sladki govorici.

Zemlja rjava me pozdravlja, kliče na zeleno polje: zdaj naj časa ne zapravljaj, kdor ima kaj dobre volje.

Ptiček s črešnje je odletel, drugim, da pomlad oznani, kjer je bil, je vrh zacetel in zadišal na vse strani.

Naša in argentinska dekleta, ki so nastopala v igri "Dve materi"

MODROVANJE

1. Kar lahko storiš danes ne odlašaj na jutri!

2. Kdor mlad vino pije, olje na ogenj lije.

3. Voda je najboljša pijača.

4. Pijanec se spreobrne, kadar se v jamo zvrne.

5. S kakršno mero boš meril, s tako bodo tebi merili.

6. Vsak je svoje sreče kovač.

7. Lastna škoda ga izuči, komur povedano ni.

8. Kdor s svojimi stariši lepo ravna, častno in večno srečo ima.

9. Zunaj lepota, znotraj praznota.

10. Le tam se naseli, kjer pesmi doné, — kjer evetejo rožice in ptički žgolé; — tam vedno boš našel najboljše ljudi, — hudobnim pa evetja in petja mar ni.

A. Pin.

MATI

(Iz zbirke: "Tolminske pesmi")
Vse noči, vse noči, vse leto dni kot nad vode so sklonjene vrbe, nad posteljo mati sloni in dete doji.

Vse dni, vse dni od pomladi do jeseni dela na polju, ječi pod bremenom, da dete živi.

Vse dni, vse dni, odkar je mati, žena trpi, a ko dete doraste, drugega nima, da bi mogla mu dati, kot trpljenje in bremena, vse dni, vse noči.

KER NI PUSTIL PTIČKOV V

MIRU

Ko so začeli prvi pomladni dnevi in je drevje pogladilo prve liste, je že bil Vrtačev Lojzek v logu pod drevesi, katere je neusmiljeno stresal, da so popadali na tla vsi hrošči, kateri so do tedaj mirno jedli sladko listje. Oče ga je za tako delo večkrat pohvalil; prav je, da stresaš ta nadležni mrčes, saj drugače nam lahko vniči vse drevje!"

Hrošče je potem Lojzek dal v

SMEŠNICE ZA OTROKE

Katehet: "Kje si bil rojen, Alfonz?"

Alfonz: "Doma."

Profesor vpraša otroke v šoli: "Kakšno obleko nosimo pozimi ko nas zebe?"

Franeček, ki se je na tako dobro razumel: "Raztrgano."

Mati: "Anica, kako, da si danes tako dolgo spala?"

Anica: "Sanjala sem, da sem izgubila punčko, pa sem jo povsod iskala."

Učiteljica: "Franeček, povej mi, kako je ime tvojemu očetu?"

Franeček nekaj pomišlja in reče: "Mojemu očetu je ime tata."

Učiteljica: "Jožek, če ne boš priden, bom povedala tvojemu očetu."

Jožek: "Tega pa ne smete, saj ste rekli, da ni lepo, če se tožimo med seboj."

Učenjak

Učitelj: "Zakaj se dviga živo srebro, če denemo toplomer v vročo vodo?"

Učenec: "Ker ga spodaj peče."

V šoli

Učitelj reče Janezku, ki mu na noben način ne zna odgovoriti na stavljeno vprašanje:

"Meni se zdi, da ti moje vprašanje dela hude težave?"

"Vprašanje ne, pač pa odgovor!" se odreže Janezek.

— Da, zelo težko sem dospel — odvrne stražmojster in stopi še bliže k Pavlu.

Pavel je stal kakor okamenel. Ni se upal niti premakniti, ker se je bal, da ga kozak pobije na tla kar z udarcem pesti.

Mirno je stal in je pookrno zasledoval vsaki stražmojstrov pogled.

— Res, zelo težko sem prišel iz sohe — odvrne Sergij, ki se mu je poznalo po glasu, da se trudi, da bi ostal miren. — Neki prokleti pes je zaklenil moja vrata od zunaj in jaz slutim, da je to bila ista roka, ki je služala to hišo. To je bila ista roka, ki je prinesla sem slamo in olje in ki je zaklenila kozake v četrtem nadstropju!

— Nesrečnejši! — vzklikne Pavel lieemerno. — Pomislite samo, moj dragi Sergij — dvorec mojih očetov.

— Ste sami zažgali! — zakriči kozak.

V tem trenutku plane stražmojster na Pavla.

Zgrabi ga za prsa in ga vzdigne visoko v zrak.

— Sergij! — vzklikne ubijalec — kaj delate? Ali ste znoreli? —

— Znorel! To res ne bi bilo čudno! Toda nisem znorel in to bom tebi prokletnik takoj dokazal!

Stražmojster vrže Pavla Soltikova z vso močjo na tla.

Trenutek pozneje že plane na Pavla in mu poklekne na prsa.

— Misliš, da verjamem, da je nastal ta požar poopnoma slučajno? Mar misliš, da bom verjel tvojim čenčarijam?

— Da, nor sem bil, ko sem se obvezal, da bom umoril tvojo sestro. Deset tisoč rubljev si mi hotel plačati? Prijatelj, daj mi jih sedaj! Kje jih imaš? Priznaj, da mi jih nisi na-

škatiš in jim zmagovalno govoril: "Zdaj boste videli, kaj bom napravil z vami, kar kokošem vas bom straesel! Zakaj po ste prišli na naše drevje, lumpi!"

Kadar je pa zmanjkalo hroščev, se je Lojzek odpravil na ptice in njihova gnezda. Lučal je kamenje za njimi in iztikal za gnezdi. On ni nič vedel, da dela s tem krivico koristnim živalicam in svojemu očetu, oziroma njegovemu imetju. Saj so ravno ptice tiste, ki največ nadležnega mrčesa pojedó. Oče mu tega ni povedal, sam pa do tega ni prišel, ker ni znal čitati. Misli pa si je, da mora tudi ptice uničiti, ker ga je oče pri hroščih tako pohvalil.

Nekoč ga je dobil sosed, ko je ravno razbijal iz nekega gnezda pobrana jajčka. Povedal mu je, naj tega nikar ne dela, ker so ptice dobre pevke in nam delajo s tem kratek čas, obenem pa se hranijo z mrčesom, kateri je nam ljudem in drevju škodljiv. Lojzek pa ni ubogal, ampak kar naprej dal za gnezdi.

Nekega dne je spet plezal na drevo in se že veselil, kako bo iz gnezda pometal jajčka ali mladiče. Ko je bil že pod gnezdom, je z desno roko segel vanje, brez da bi videl kaj je v njem. V tem trenutku pa se grozno preplaši in malo je manjkalo, da se ni zmuznil na tla. V gnezdu je namreč udobno ležala velika kača, katere je prišla pred njim na kosilo. Pojedla je vse mladiče, sedaj pa se je hotela na njihovi posteljici odpočiti. Ko jo je Lojzek zbudil, ga je z debelimi očmi pogledala, pri tem pa začela s svojim jezikom sikati, kot bi ga hotela piti. Lojzek ni od strahu vedel, kaj se z njim godi. Roke in noge so mu odpovedale, zato je štrbunknil na tla. K sreči ni bilo prav visoko, zato se je le malo pobil. Ko so ga nekateri udje zaboleli, se je zavedel, kaj se z njim godi. Navzlic bolečinam se je dvignil in v največjem diru zbehal iz tega strašnega kraja. Ko je bil že precej daleč, se je obrnil in pogledal, ali ne teče za njim tista gnusna kača. Ni jo več ugledal. Vseeno pa je vnovič začel teči in se je ustavil šele prav blizu doma.

Tu se je odpočil, da bi ga domači ne videli takšnega, ker se je zdel sam sebi čuden. Nato je pa sklenil, da ne gre nikdar več iskati ptičkov, kateri so se mu začeli smiliti.

meraval izplačati. Sklenil si, da me ugrabi smrt.

— Če bi bil mogel spati tako kakor drugi kozaki, bi ne bil slišal, da je nekdo zaklenil moja vrata od zunaj. Takoj sem skočil na noge in pohitel k vratom, ker sem slutil, da name-ravaš nekaj podlega. Nisem pa seveda mislil, da boš žrtvoval svoj dvorec.

— Toda prišel sem prepozno! Bil sem ujet kakor miš v past — naposled pa se mi je vendarle posrečilo, da sem se osvobodil in glej sedaj sem tu in ti bom dal zasluženo plačilo!

— Umakni koleno — je stokal Pavel — za vrata, stražmojster, mar se ne bova midva sporazumela? —

V tej hiši je mnogo denarja — pogljuje v pisalno mizo, ki sem jo razbil — prisegam vam, da bo polovica vsega denarja vaša, samo če mi pomagate, da najdem skriti denar. Ne — kaj govorim — še več boste dobili!

— Če bi mi tudi vse poklonil — ne bi sprejel — ker me obhaja groza pred denarjem one nesrečnice, ki sem jo zadušil — ne, prijatelj, končano je s teboj, pa tudi z menoj! Nocoj bova svoja lastna krvnika!

— Ne, ne boš sedaj umrl — nočem te zadaviti — ne, določil sem zate drugačno smrt!

Pavel zapre oči — groza ga obide — lasje se mu naježe, čelo pa mu oblije hladen znoj.

— Rešil sem se zato, da se Tebi maščujem. —

— Stražmojster — zajecelja Pavel — ali se nečete več pokoravati svojemu poročniku? —

Stari kozak se nasmehne.

(Dalje prihodnjič)